

OK 2008:**Resumé af de offentlige forhandlinger fra 1. april 2008****FAKTABOKS**

JESPER DUE og JØRGEN STEEN MADSEN

2. juli: Sygeplejerskerne på enkelte afdelinger vil have 600 kr i timen for overarbejde, når ventelisterne efter strejken på landets sygehuse skal bringes ned på normalt niveau. Det viser en rundringning, som Ritzau har foretaget til Dansk Sygeplejeråds kredsformænd i de fem regioner. De skal snart forhandle med regioner og sygehusledelser om, hvor meget sygeplejerskerne skal have ekstra for at hjælpe de tusindvis af aflyste patienter. Dermed er konflikten tilsyneladende ikke helt slut endnu.

Den lange strejke har efterladt mere end 370.000 aflyste operationer og behandlinger, som det vil tage et år at få bugt med. Forudsat at sygeplejersker og læger kan arbejde ekstra. Det vil de gerne, men arbejdsgiverne skal til lommerne.

- Det lykkedes os ikke ved det centrale forhandlingsbord at få indfriet de krav, vi havde til overenskomsten, og det har betydning for de krav, vi stiller nu, siger Jytte Wester, der er kredsformand for Dansk Sygeplejeråd i Nordjylland.

Hun henviser til, at det under det meste af den to måneder lange konflikt var et ultimativt krav, at lønnen steg med 15 procent. Men sundhedspersonalet endte med at acceptere 13,3 procent.

- Vores medlemmer løber ikke rundt med armene over hovedet. De har godt nok stemt ja, i erkendelse af at det var det bedst opnåelige med den situation, vi var i, siger Helle Dirksen fra Kreds Sjælland.

Udmeldingerne ærgrer Danske Regioners formand, Bent Hansen.

- Det er en mærkværdig politik, at de stadig har brug for at melde ud, at de er utilfredse. Jeg håber, det er en retorik man føler, man har brug for over for medlemmerne, og for at argumentere for, hvorfor det var nødvendigt at gå så langt«, siger han og gør det klart, at der ikke er mere løn at komme efter.

- Så må vi klare os uden at bruge aftalerne om overarbejde og i stedet afvikle puklen inden for normal arbejdstid«, siger Bent Hansen.

I hans egen region, Midtjylland, forventer sygeplejerskernes formand, Else Kejser, op til 200 procent mere i timen for overarbejde. Det resultat er det nemlig lykkedes lægerne at forhandle sig frem til.

27. juni: Formanden for FOA og LO's enfant terrible, Dennis Kristensen, udtrykker støtte til Sundhedskartellet efter kritikken i går fra Harald Børsting, LO' formand.

- Det er ikke LO-formanden, der skal bedømme den måde, sygeplejerskerne og de andre medlemmer i Sundhedskartellet har forsøgt at varetage deres interesser på. Det er Sundhedskartellets medlemmer, der skal give en sådan vurdering, siger Dennis Kristensen.

- Til gengæld er jeg helt enig i LO-formandens kritik af FTF's opfordring til Folketinget om at standse konflikten med et lovindgreb. Det var en voldsomt ubehagelig oplevelse, siger han. Men så vidtgående mener FTF's formand Bente Sorgenfrey ikke, at hendes udtalelser kan udlægges.

- Jeg bad om, at man slækkede de stramme tøjler, man havde i kommuner og regioner, så man kunne få den sidste konflikt til at lande. Jeg har ikke på noget tidspunkt bedt om et politisk indgreb. Det kunne jeg aldrig drømme om, fastslår Bente Sorgenfrey. Til gengæld hævder hun, at Dennis Kristensen har 'rendt rundt' på Christiansborg for at bede om ekstra penge, hvilket er uhørt. Hertil svarer FOA's formand, at han gjorde det på kvindefagenes vegne generelt.

- Det er rigtigt, at jeg på et tidspunkt forsøgte at overbevise politikerne om, at der skulle nogle flere penge til kvindefagene. Men da vi gik til politikerne, havde vi både pædagogerne og sygeplejerskerne med i vores opfordring, den var ikke alene møntet på FOA's medlemmer, siger Dennis Kristensen, og tilføjer at nu skal FTF og LO ikke 'koge over i den manglende sommer varme' og slå hinanden i hovedet med køller.

- Det kommer vi ikke videre af, siger han.

26. juni: Konflikten i det offentlige er slut, men dønningerne er ikke taget af endnu. LO-formand Harald Børsting kritiserer i meget direkte vendinger sygeplejerskernes strategi under konflikten. Han mener, at fagbevægelsen bør holde sig fra at stille ufravigelige krav, sådan som sygeplejerskerne gjorde.

- Man kan undre sig over, at Sundhedskartellet i otte uger kørte med en fastlåst strategi om, at de skulle have 15 pct. mere i løn. Det er ikke troværdigt. Her synes jeg, at FOA havde en helt anden forhandlingsstrategi, som i højere grad tog hensyn til, hvor mange økonomiske kræfter vi har, siger Harald Børsting til Berlingske Tidende. Ligeledes mener han, at konfliktretten hænger dårligt sammen med, at FTF's formand Bente Sorgenfrey under konflikten direkte bad om et regeringsindgreb.

- Når vi starter en konflikt, skal vi altid tænke over, hvordan vi afslutter den med succes. Konfliktretten er helt essentiel for fagbevægelsen. Det handler om at have respekt for den danske model, siger Børsting, som således langer hårdt ud efter sine fagforeningskolleger i FTF.

Sundhedskartellets formand, Connie Kruckow, er ikke overraskende helt uenig.

- Efter otte en halv uges strejke har vi afsluttet vores konflikt på bedste vis, nemlig med et resultat. Vi har gjort al kritik til skamme og sprængt den økonomiske ramme, siger Connie Kruckow.

Også Bente Sorgenfrey svarer igen på kritikken.

- Jeg synes, at LOs formand skal starte med at feje for egen dør. LO har haft en meget aktiv politiker i FOA-formand Dennis Kristensen, der rendte rundt på Christiansborg og bad politikerne om at tilgodese lige netop hans medlemmer. Mon ikke Børsting i første omgang skulle give FOA en lektion i den danske model, siger Bente Sorgenfrey.

25. juni: Få timer senere stemmer også sundhedspersonalet ja til forliget med Danske Regioner. 65,8 pct. af medlemmerne stemte, og af dem sagde 86,7 pct ja. Altså som det var tilfældet med BUPL's medlemmer en meget høj ja-procent. Dermed er knap otte ugers strejke på sygehusene definitivt slut.

- Jeg ville selvfølgelig helst have haft 15 pct. Men medlemmerne ved godt, hvad de har været oppe imod, og jeg er godt tilfreds med resultatet, siger Sundhedskartellets

formand Connie Kruckow. Medlemmerne af de 11 fagforbund i Sundhedskartellet får lønstigninger på 13,3 pct over de næste tre år. Det giver det en månedlig lønstigning på 4.200 kroner til Sundhedskartellet medlemmer.

25. juni: Et stort flertal af landets pædagoger har sagt ja til den overenskomstaftale, som deres fagforbund BUPL indgik med KL den 13. juni efter fire ugers strejke i 15 kommuner. Nye strejker er således afværget. Den nye overenskomst, som gælder frem til 2011, blev vedtaget med 87,5 pct. af stemmerne. Stemmeprocenten var 62,9 pct. Hvis pædagogerne havde stemt nej, ville strejken blive genoptaget, og kommunerne ville efterfølgende lockoute pædagogerne i de kommuner, som ikke var ramt af strejken.

25. juni: Flere af de små organisationer i Sundhedskartellet giver udtryk for frustrationer oven på den otte uger lange konflikt på det offentlige arbejdsmarked. For selv om medlemmerne fik lidt mere ved at strejke, så har topforhandlerne med Connie Kruckow i spidsen simpelthen forhandlet med modpart.

- Regionerne har jo slet ikke pungen med. Det er ene og alene finansministeren, der dirigerer slaget, når den samlede økonomiske ramme skal findes. Det er her hovedkonflikten i overenskomstforhandlingerne ligger, og derfor skal vi næste gang (2011 red.) forhandle direkte med finansministeren, siger formand for Ergoterapeutforeningen under Sundhedskartellet, Gunner Gamborg til dr.dk/penge.

Også sygeplejerskerne møder kritik. De har sat sig benhårdt på medierne og gjort de mindre organisationer usynlige. Formand for Kost- og Ernæringsforbundet under Sundhedskartellet, Ghita Parry, mener at strejken blev for lang og er også utilfreds med, at konflikten denne gang blev forhandlet massivt i medierne i stedet for ved forhandlingsbordet. Samtidig blev sygeplejerskerne mediernes darling og stjal mediebilledet.

- Det gør jo os andre helt usynlige, siger Ghita Parry, der dog ikke fortryder konflikten.

24. juni: FOA vil droppe reguleringsordningen, der hidtil automatisk har sikret offentligt ansatte i ikke at sakke agterud i forhold til privatansattes.

- Jeg har hele tiden været kritisk over for reguleringsordningen. På den ene side giver den et sikkerhedsnet for mine medlemmer, men den lægger også en øvre grænse for, hvad vi kan stige i løn, siger FOA's formand, Dennis Kristensen, der repræsenterer næsten hver fjerde offentligt ansatte. Ordningen forhindrer nemlig de offentligt ansatte i at stige mere end de privatansatte, fordi princippet er, at det private arbejdsmarked skal være lønførende.

- Problemet er, at ordningen så at sige fastfryser billedet. Den forskel, der er mellem lavt- og højtlønnede, bliver ved at være den samme. Det samme gælder forskellene mellem kvindefag og mandefag«, siger han.

HK kan godt forstå timingen for et »opgør« mod reguleringsordningen.

- Jeg har ikke noget imod at diskutere ordningen, men det har været et hovedkrav for vores tillidsrepræsentanter, at den skal bevares. Den har gennem et par årtier været en god tryghed, siger formand Bodil Otto, HK/Kommunal, der repræsenterer 70.000 kommunalt ansatte.

Også FTF – der repræsenterer skolelærere, sygeplejersker og pædagoger – advarer om, at ordningen aldrig kommer tilbage, hvis den først bliver afskaffet.

- Man skal ikke spille hasard med den ordening. Det er en sikring, og før man smider den ud med badevandet, så skal man se meget grundigt på, hvilken værdi den har, siger FTF-formand Bente Sorgenfrey, der opfordrer til at se på ordeningen i et større perspektiv i stedet for at reagere overilet på baggrund af en enkelt overenskomstforhandling.

23. juni: Pædagogernes strejke på fire uger gav ekstra 30 millioner kroner til pædagogerne - men kostede forbundet BUPL 347 millioner kroner.

- Beløbet bygger på, hvad vi estimerer, at vi har udbetalt i strejkeunderstøttelse til 13.420 strejkende pædagoger. Det kan blive en smule mindre, da vi endnu ikke har medregnet, at en del pædagoger kan have været på ferie under strejken, siger hovedkasserer i BUPL Flemming Brøgger Andersen.

Af de 347 millioner kroner har BUPL's medlemmer ekstraordinært betalt de 51 millioner kroner i form af tre måneders strejkekontingent på 300 kroner om måneden. Forbundet har nu tre år til at fylde hullet op inden nye overenskomst-forhandlinger i 2011. Det kan betyde, at der fortsat skal opkræves strejkekontingent. Medlemmerne vil skulle betale cirka 100 kroner ekstra om måneden de næste tre år.

18. juni: Udmeldingerne om en lønkommission eller ej sluttede alligevel ikke med Løkke Rasmussens løfte om at tage en drøftelse med arbejdsmarkedets parter i det offentlige efter sommerferien. Statsminister Anders Fogh Rasmussen slog i dag fast, at forudsætningen for, at en lønkommission i den offentlige sektor bliver til virkelighed er, at de faglige organisationer bliver enige om behovet for en lønkommission. Altså ingen garanti for en kommission fra statsministerens side.

- Der er mindst talt delte meninger om det her blandt fagforeningerne. Det kan ikke nytte noget at etablere en kommission, der skaber flere problemer end den løser, sagde statsministeren på Venstres sidste gruppemøde på Christiansborg inden sommerferien.

Fogh Rasmussen vil ikke udelukke, at der er behov for en kommission til udredning af lønforskelle. Dermed modsiger han ikke direkte sin finansminister. Han vil blot drøfte sagen med en klar opbakning fra arbejdsmarkedets parter.

Det er umiddelbart svært at se, hvorledes disse drøftelser således kan komme i stand eftersom fagforbundene i den offentlige sektor har vidt forskellige meninger om kommissoriet for en lønkommission. Den enighed forventer statsministeren altså skal på plads før regeringen tager et politisk initiativ.

18. juni: Kan der sås tvivl om, hvor meget der i overenskomstresultaterne egentlig kommer medlemmerne til gode i kroner og ører, så er der til gengæld ingen tvivl om, at den lange konflikt har fået sosu'ere, sygeplejersker og pædagoger til at rykke sammen, og at sammenholdet har fået flere til at melde sig ind i forbundene. Nye tal fra FOA og BUPL viser en pæn fremgang i medlemstallet det seneste år. FOA repræsenterer nu 207.000 medlemmer, hvilket er en fremgang på 7.000 i forhold til året før. BUPL har fået 1.200 nye medlemmer det seneste år og har nu 56.700 medlemmer. LO-fagbevægelsens medlemstal er ellers gået jævnt ned af bakke det sidste årti; alene i 2007 mistede LO-forbundene 35.000 medlemmer. Det er især FOA, som har knækket kurven med en mærkbar fremgang. Hertil skal erindres, at FOA ved årsskiftet meddelte, at kun medlemmer ville modtage strejkestøtte, såfremt det kom dertil. Det medførte en markant medlemstilgang. Blandt andet forlod en del sundhedsassi-

stenter Kristelig Fagbevægelse til fordel for FOA. Det er taget ad notam i KF, som mener, at mange alligevel vil spørge sig selv om det dog var det hele værd.

17. juni: De to sidste dages forskellige indlæg om 'lønkommision – hvordan, hvis overhovedet' nåede en foreløbig afslutning da Finansminister Lars Løkke Rasmussen i aftenens TV-Avisen og TV2 Nyhederne skar igennem og meddelte, at han efter sommerferien vil give en lønkommision en chance, og tage en snak med arbejdsmarkedets parter på det offentlige område. Lønkommisionen blev ellers mandag skudt ned af De Konservative, men ifølge finansministeren mener regeringspartneren nu det samme som ham. En ligelønskommision, som fagforbundet FOA har krævet, vil finansministeren dog ikke høre tale om.

- Jeg vil ikke afvise, at der kan være behov for en lønkommision, men det bliver for snævert kun at se på ligeløn, siger Lars Løkke Rasmussen.

Formanden for Sundhedskartellet, Connie Kruchow, der har været én af de ivrigste fortalere for en ligelønskommision, erklærer sig forholdsvis tilfreds med finansministerens indgriben.

- Men jeg synes, at han meget tydeligt kunne have markeret, at der *er* behov for en lønkommision, der blandt andet skulle se på ligeløn, siger Connie Kruchow til Radioavisen.

Den radikale leder, Margrethe Vestager, siger, at hun foretrækker at opfatte udtalelsen som et løfte om en lønkommision. Efter at have studeret en række udtalelser fra Venstre erkender hun, at partiet har udtalt sig 'meget snedigt' og undgået direkte at love en lønkommision.

17. juni: Formiddagens kongresdebat i Dansk Sygeplejeråd om overenskomstresultatet endte med et næsten enstemmigt ja ved 13-tiden. Kun en enkelt kongresdelegeret stemte imod, mens seks stemte blankt.

- Nu har kongressen sendt et klart signal til medlemmerne om at stemme ja. Og derfor vil vi også i de kommende dage gå ud til medlemmerne og forklare, hvad resultatet indebærer, siger Connie Kruckow. Urafstemningen blandt medlemmerne begynder onsdag den 18. juni klokken 8, og det endelige resultat offentliggøres den 25. juni kl. 14.

17. juni: Politikerne spiller hasard med den store ventelistepukkel på sundhedsområdet, når de så hurtigt er ude og afvise sygeplejerskernes krav om en ligelønskommision, mener formanden for Danske Regioner Bent Hansen. Han frygter, at det kan få sygeplejerskerne til at stemme nej til overenskomsten. Bent Hansen betragter det som utidig indblanding, når politikerne fra Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti er ved at aflive en lønkommision, som de ellers tidligere har talt positivt om.

16-17. juni: Meldingerne om den under overenskomstforhandlingerne foreslåede ligelønskommision, eller bare lønkommision, som nogle foretrækker, stritter i alle retninger.

Venstre og konservative, som begge under konflikten ytrede sig til fordel for en lønkommision, ændrer nu signaler, og Dansk Folkeparti vil ikke længere aktivere det alternative flertal uden om regeringen. Tirsdag siger de konservatives arbejdsmarkedsordfører, Knud Kristensen, at de tidligere løfter var "ord som blev lagt i munden på os", og han tilføjer, at nedsættelsen af en kommision vil betyde indblanding fra

politisk side. Det bliver for bureaukratisk og dermed et farvel til den danske model, mener han For Venstres finansordfører, Peter Christensen, er det nu en betingelse for partiets tilslutning, at fagbevægelsen bliver enige om, hvordan en (lige)lønskommission ser ud. Det var ikke tidligere nævnt som en betingelse. Men som det ser ud, er der langt til en enig fagbevægelse.

Mandag morgen fastslog FTF-formand Bente Sorgenfrey, at forhandlingsfællesskabet foretrækker en bredere lønkommission. Det betyder, at formanden for Sundhedskartellet, Connie Kruckow, må slække på sit andet hovedkrav om en ligelønskommission. Formanden for FOA, Dennis Kristensen, fastholder sit krav om en ligelønskommission, som skal sikre højere løn til de lavtlønnede offentligt ansatte. AC-formand Sine Sunesen vil kun acceptere en kommission som afdækker fakta og myter om løndannelsen på det danske arbejdsmarked. Ingeniørforbundet, som netop har forladt AC, er på sin side regulær modstander af nedsættelsen af en lønkommission. LO har meldt ud, at regeringen bør kontakte arbejdsmarkedets parter for at få gang i kommissionsarbejdet efter den lange strejke, hvor et af hovedkravene var en ligelønskommission.

Connie Kruckow er stærkt kritisk over for de politiske udmeldinger. "Nogen har meget travlt med at tage løbeskoene på her. Ingen vil tage det politiske ansvar", siger hun og tilføjer, at nogle gør regning uden vært, hvis de tror problemet går over af sig selv.

Socialdemokraterne vil stadig gerne have en bredt funderet lønkommission, som en enig fagbevægelse bakker op om. Partiets arbejdsmarkedsordfører, Thomas Adelskov, vil dog ikke give nogen fagforeninger vetoret.

13. juni 2008: Regeringens afventende holdning i forhold til indgreb i konflikterne på det offentlige arbejdsmarked og statsminister Anders Fogh Rasmussens klare besked om, at der ikke vil blive givet mere end 12,8 pct., hvis det skulle ende med et indgreb, har fået lagt så meget pres på parterne, at der igen kom gang i sonderingerne, således at der i løbet af fredag eftermiddag kunne indgås forlig – først mellem BUPL og KL og derefter mellem Sundhedskartellet og Regionernes Lønnings- og Takstnavn (RLTN) og senere på aftenen også mellem Sundhedskartellet og KL. Med stadig presset økonomi og udsigt til en lockout, der yderligere ville ramme forbundet økonomisk, var BUPL parat til et forlig, da KL kunne tilbyde yderligere 30 mio. kr. til forhandlingerne. Pengene er fundet i på mellemliderområdet, hvor udgifterne bliver mindre end antaget, og det samlede forlig, hvor der er en lille merværdi til BUPL kan således holdes inden for de 12,8 pct., siger KL's hovedforhandler, Mads Lebech. BUPL's formand, Henning Pedersen, vil slet ikke gå ind i snakken om procenter. De kan gøres op på mange forskellige måder. Det er afgørende er, at vi har fået lidt flere penge på bordet, er hans budskab. Med dette væsentlige symbol på plads blev forliget en kendsgerning. Det bliver nu sendt til urafstemning blandt medlemmerne, og resultatet vil foreligge den 25. juni. Den igangværende strejke suspenderes fra begyndelsen af næste uge, og det indebærer samtidig at KL's lockout og BUPL's udvidelse af strejken til lederområdet heller ikke træder i kraft. Formanden for Sundhedskartellet, Connie Kruckow, og formanden for Danske Regioner, Bent Hansen, mødtes kl.18.00 og allerede efter en lille halv time kommer de ud og meddeler, at der er indgået et forlig. Niveauet er ifølge begge parter på 13,3 pct., dvs. en anelse højere end det seneste tilbud fra regionerne. Tilbuddet matcher således omtrentligt FOA' forlig for sosu'erne på sygehusene – et resultat som Sundhedskar-

tallet så sent som for en uge siden betegnede som utilstrækkeligt i forhold til kravet på de 15 pct. Regionerne slap således af sted med en aftale 1,7 pct. mindre, end Sundhedskartellet krævede, og Bent Hansen var meget tilfreds med, at det endelig lykkedes at nå til et forlig. Formentlig er det presset fra regeringens kontante meldinger i kombination med forliget på daginstitutionsområdet, der har fået Sundhedskartellet til at renoncere på de ultimative krav og i stedet tage det bedst mulige resultat i forhold til et evt. senere politisk indgreb. Med afblæsningen af konflikten på daginstitutionsområdet risikerede Sundhedskartellet at skulle føre konflikten videre i det mindste frem til BUPL's afstemningsresultat den 25. juni – og måske endnu længere. Den meget pressede økonomi efter mere end otte uger strejke i Sundhedskartellet's medlemsorganisationer kunne næppe holde til det.

Derfor er Sundhedskartellet vendt tilbage til den pragmatiske linie, og Conni Kruckow fremhævede det som væsentligt, at man havde opnået mere end de 12,8 pct. De kunne have ønsket sig et endnu bedre resultat, men 82 mio. kr. oveni på grund af strejken var væsentligt at tage med – i stedet for at få endnu mindre ved et politisk indgreb.

Forliget med KL senere på aftenen endte efter en kort forhandling også på 13,3 pct., og dermed fulgtes den linie som regionerne havde lagt.

Sundhedskartellet's medlemmer går allerede i arbejde fra på søndag. Hermed er OK 2008 efter godt otte ugers konflikt foreløbig afsluttet. Spørgsmålet er så, hvordan medlemmerne vil stemme. Det forventes, at de – trods de magre resultater sammenholdt med kravene – vil stemme ja. Slaget er slået for denne gang, og nu skal der samles kræfter, før man kaster sig ind i et nyt. Der vil utvivlsomt blive opkrævet betydelige beløb i ekstraordinære strejkekontingenter i det kommende år.

Formanden for RLTN, Kristian Ebbensgaard siger, at aftalen er nøje balanceret dels i forhold til lønrelationerne til FOA's grupper, dels i forhold til de øvrige faggrupper i KTO. Dermed siger han, at man på den ene side ikke kan give sygeplejerskerne m.fl. meget mindre end sosu'erne, og på den anden side ikke kan tilbyde alt for meget mere, end de øvrige i KTO har sagt ja til.

Formanden for KTO, Anders Bondo Christensen, udtrykker i en pressemeddelelse tilfreds over, at det også er lykkedes for BUPL at nå et forlig. Dermed er overenskomstforhandlingerne bragt i hus for alle KTO's medlemsorganisationer. Det understreger for ham, "... at den danske model fungerer, og at der kan findes frem til holdbare løsninger, som begge parter finder tilfredsstillende, også når det ser allersværest ud. ... Der er fundet frem til forhandlingsløsninger, hvor der er udvist respekt i forhold til såvel de konfliktende organisationers særlige krav og til det forlig, der blev indgået i begyndelsen af marts måned ... Dette er forudsætningen for den danske model."

På grund af reguleringsordningen er forhandlingsresultaterne på det kommunale og regionale arbejdsmarked bundet tæt sammen. Hvis alt for mange opnår mere end det indgåede KTO-forlig, betyder det, at resultatet for organisationerne, der er med i forliget, bliver forringet, fordi den samlede ramme forøges, og reguleringsordningen dermed forringes. Anders Bondo Christensen fremhæver, at BUPL-forliget i den henseende ikke har nogen negativ effekt for de andre.

Forliget for Sundhedskartellet ligger på et lidt højere niveau, men da Sundhedskartellet kun udgør en mindre del af det samlede område, er det alligevel kun en marginal effekt, det vil få for de øvrige organisationer. Samlet kan det fastslås, at det har været en omkostningstung øvelse for Sundhedskartellet efter otte en halv uges konflikt at

komme ud med et resultat, der kun i begrænset omfang ligger over de indgåede forlig. Spørgsmålet er, om det er et eksempel til efterfølgelse for andre organisationer eller for Sundhedskartellet selv? Men som Connie Kruckow fremhæver det, er det lykkedes at sætte ligelønsdiskussionen på dagsordenen.

I forhold til den store opgave, der forestår med at få afviklet puklen på 370.000 aflyste operationer og undersøgelser mv., må det skønnes at være en stor fordel, at parterne selv er nået til et forlig. Der er også muligheder i fremtiden i den enighed, der blev opnået mellem parterne om, at man kan forhandle om at få del i midler, som regionerne sparer til ”private” vikarudgifter. Her kan det også hjælpe til, at der er indført en ret til at gå fra deltid til fuldtid.

12. juni 2008: Når alle BUPL’s medlemmer, der ikke i forvejen strejker, lockoutes fra tirsdag den 19. juni, betyder det ikke nødvendigvis, at samtlige daginstitutioner lukkes. Som det sker i øjeblikket i nogle af de strejkeramte kommuner, kan enkelte institutioner helt eller delvist holdes åbne bemandet af pædagogmedhjælpere, ikke organiserede pædagoger samt ledere, siger afdelingschef Lene Møller, KL, til jp.dk. Fra den 20. juni bliver også lederne omfattet af strejken, og dermed vil det blive vanskeliggere – om end ikke helt umuligt – at holde institutioner åbne. Det vil bero på en konkret vurdering af bemanningen – fx om det er nyansatte helt unge eller ældre og erfarne pædagogmedhjælpere, der er på institutionen. Da man ikke må påtage sig konfliktramt arbejde, vil det typisk som minimum ske en begrænsning i antallet af børn, der kan passes. Det er op til den enkelte kommune at beslutte, om hele området skal lukkes, eller om man vil forsøge fortsat at passe en del af børnene.

Nationalbankdirektør Niels Bernstein advarer mod den lave arbejdsløshed på knapt 2 pct. af den samlede arbejdsstyrke. Det er alt for lidt og derfor bør regeringen føre en så stram økonomisk politik – herunder ikke mindst ved at holde igen med de offentlige udgifter – at arbejdsløsheden stiger til et lidt højere niveau. Hvis ikke det sker, vil det resultere i et forsat lønpres, der vil forringe den i forvejen svækkede danske konkurrenceevne, og sker det, vil Danmark blive ramt af økonomisk tilbagegang og en dermed følgende langt højere arbejdsløshed. Beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen kalder nationalbankdirektørens udtalelse for uanstændig. Det politiske mål må fortsat være at sikre en så lav arbejdsløshed som muligt, og så må de medfølgende problemer løses med andre midler. Et afgørende middel i den sammenhæng er løntilbageholdenhed, og på den måde understreges det midt under den langvarige konflikt i den offentlige sektor, at der samfundsøkonomisk ikke er plads til at indfri de strejkendes krav.

Formanden for 3F’s Offentlige Gruppe, Ellen K. Lykkegård, siger til 3F.dk, at forløbet under OK 2008 i 3F har ført til en diskussion om det offentlige aftalesystems fremtid. Hun ønsker at fremme en mere solidarisk lønpolitik, fx ved at fordele lønstigningerne som kroner og øre i stedet for procenter. Gruppeformanden forventer en diskussion, hvor der vil blive vendt flere sten – herunder vil også reguleringsordningen, der sikrer en parallel lønudvikling mellem den offentlige og den private sektor, komme til diskussion. Reguleringsordningen har ikke alene den positive effekt, at den sikrer de offentligt ansatte mod et lønefterslæb. Den betyder derudover, at de grupper som indgår forlig, vil blive dobbelt ramt, hvis grupper, der strejker, efterfølgende opnår et bedre resultat. Det vil ikke alene give de strejkende mere, men samtidig også via reguleringsordningen forringe resultatet for de grupper, der har indgået forlig. Det er ikke mindst det, der er baggrunden for, at 3F’s offentlige gruppe adva-

rede mod at give FOA og Sundhedskartellet mere oveni. Det resultat, som FOA, siden indgik forlig på, er til gengæld kun marginalt bedre end KTO-forliget og derfor påvirker det stort set ikke de øvrige gruppers resultat.

Både Dennis Kristensen, FOA, og Connie Kruckow, Sundhedskartellet, har på den baggrund udtalt, at de ønsker reguleringsordningen helt afskaffet. Det er også den naturlige konsekvens, når de ønsker at skaffe ”mandeløn til kvindefag” ved at opnå en højere lønstigningstakt end det private arbejdsmarked. Ellen K. Lykkegård mener ikke, at det er realistisk politik at afskaffe reguleringsordningen. Det er vurderingen i den offentlige gruppe, at reguleringsordningen set over en tiårig periode som nettoeffekt har sikret en højere lønstigning, end de offentligt ansatte ellers kunne have fået. ”Desuden er det fortsat min opfattelse, at den til enhver tid siddende finansminister aldrig vil tillade, at det offentlige område bliver lønførende. Og plasteret på såret for, at vi må ”tåle” det – sådan i bred forstand – er så reguleringsordningen. Og så længe det faktum ikke brydes, er det nok stadig en fordel med reguleringsordningen,” vurderer hun.

Af samme grund må hun fortsat advare imod, at nogle grupper sikrer sig markant større stigninger end de generelle forlig. Så vil det via reguleringsordningen reducere stigningen for dem, der opnår mere, og samtidig forringe resultat for dem, der har indgået forlig.

At flere grupper af offentligt ansatte i år har fået enkelte goder så at sige uden for reguleringsordningen, ser Ellen K. Lykkegård som en enlig svale. På langt sigt er der ikke farbar politik, fordi arbejdsgiverne vil modsætte sig sådanne forsøg. Det blev en realitet under OK 2008 i en ganske særlig situation, hvor det var forudsætningen for at finde en løsning i en ellers fastlåst situation.

11. juni 2008 De igangværende strejker kom i høj grad til at præge debatten. Uden for Christiansborg var der demonstration, hvor strejkende pædagoger, sygeplejersker, fysioterapeuter mv. dannede ring om Folketinget. Socialdemokraternes formand, Helle Thorning-Schmidt så konflikten som et resultat af det hårde pres, den offentlige sektor har været sat under i de seneste seks år. Meget havde set bedre ud, hvis Socialdemokraterne havde vundet valget. Så havde der været nedsat en lønkommission, og så havde der været penge med til at udligne lønforskellen. Hun forventede, at finansministeren aktivt vil indtræde som mægler ”... eller på anden måde gøre en indsats for at bringe konflikten til ophør.”

Formanden for Dansk Folkeparti, Pia Kjærsgaard, så ingen grund til at gennemføre et politisk indgreb nu og fandt det absurd at forestille sig, at finansministeren på nuværende tidspunkt skulle sætte sig for bordenden. Venstre fløjen fiskede efter hendes opfattelse i rørt vande ved at benytte afslutningsdebatten til at blande sig i konflikten. Foreholdt, at Dansk Folkeparti er løbet fra et løfte om 5 mia. kr. ekstra til de lavtlønnede grupper, svarede Pia Kjærsgaard, at det løfte var indfriet med aftalen mellem DF, S og SF og regeringen før jul om at tilføre 5,1 mia. kr. over tre år. Hun undlod at kommentere, at det reelt er midler, der via reguleringsordningen forsvinder igen, og som alene muliggør, at der gives større lønstigninger det første år.

SF's formand, Villy Søvndal, takkede de strejkende for, at de havde taget slagsmålet om ligeløn op. Der skal gøres noget ved problemet, for ellers kan der ikke rekrutteres den nødvendige arbejdskraft til de vigtige velfærdsområder i de kommende år. Enhedslistens ordfører, Line Barfod, fandt det hyklerisk, når statsministeren sagde, at regeringen ikke ville gribe ind. Ved at diktere en ramme på 12,8 pct. har regeringen

jo blandet sig, sagde hun. De Konservatives ordfører, Henriette Kjær, roste de grupper, der selv har nået aftaler. Man er gået lige til grænsen, men ikke over. Hun fandt det derfor som udtryk for ren populisme, når flere ønsker at afsætte ekstra puljer til de offentligt ansatte. Det er en form for leflen, som man kun fremsætter, når man er i opposition, sagde hun med direkte adresse til Socialdemokraterne.

Danskerne skal holde igen med lønstigningerne, og de strejkende sygehusansatte og pædagoger kan godt belave sig på, at de ikke får mere ud af konflikten end de grupper, der har sagt ja til rammen på 12,8 pct. over tre år. Det var statsminister Anders Fogh Rasmussens budskab, da han åbnede Folketingets afslutningsdebat onsdag formiddag. Statsministeren fremhævede, at lønstigningerne i Danmark generelt er væsentligt højere end i de lande, danske virksomheder konkurrerer med, og det svækker konkurrenceevnen. Hvis presset på arbejdsmarkedet fører til nye store lønstigninger i Danmark, vil konkurrenceevnen yderligere blive forringet, og slutresultatet kan blive en økonomisk nedtur med stigende arbejdsløshed.

Anders Fogh Rasmussen beklagede den igangværende konflikt på det offentlige arbejdsmarked. ”Regeringen opordrer parterne til hurtigst muligt at bringe konflikten til ophør. Det må være muligt at indgå overenskomster på sundheds- og pædagogområdet inden for den samme ramme som størstedelen af det offentlige arbejdsmarked selv har forhandlet på plads,” sagde statsministeren.

Andre aktører vil mene, at regeringen dermed blot trækker pinen ud. Det har jo netop vist sig igennem en lang konflikt og adskillige forsøg på at finde løsninger, at der på de resterende konfliktområder ikke kan skabes et forlig inden for den ramme, som er fastlagt med CFU- og KTO-forligene.

10. juni 2008: Danske Regioners henvendelse til regeringen rettes til hele tre ministre. Udover finansminister Lars Løkke Rasmussen modtager også såvel sundhedsminister Jacob Axel Nielsen som beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen et brev om situationens alvor, som regionerne ser den. Lars Løkke Rasmussen siger, efter at han tirsdag eftermiddag er blevet orienteret af Danske Regioners formand, Bent Hansen, at regeringen selvfølgelig følger strejken tæt, ”... for det er helt afgørende for regeringen, at patienternes liv og førlighed ikke sættes på spil.” Han tilføjer i den sammenhæng, at Danske Regioner har meddelt ham, at de ikke har kendskab til, at patienterne endnu har lidt varig skade af konflikten, hvilket må ses som en del af begrundelsen for, at regeringen endnu ikke har bebudet et indgreb. Men finansministeren har også hæftet sig ved, at situationen – efter regionernes vurdering – forværres dagligt. Og han slutter med at sige til Ritzaus Bureau: ”Der er nu udsigt til, at nødberedskabet strammes, så aktivitetsniveauet reduceres yderligere.” Det er lige før, at finansministerens samlede udtalelse dermed kommer til at fremstå som en melding om, at et indgreb alligevel er på vej.

Statsminister Anders Fogh Rasmussen meddeler tirsdag formiddag, at regeringen stadig ikke har planer om at gribe ind. Al erfaring viser, at konflikter på arbejdsmarkedet løses bedst af parterne selv, siger han. Han vil heller ikke – som foreslået af Socialdemokraterne – gå ind og påtage sig en rolle som mægler, der afprøver alle forligsmuligheder, inden man skrider til et evt. indgreb. Konflikterne vil herefter fortsætte, og de vil blive udvidet med lockouten på daginstitutionsområdet i begyndelsen af næste uge – med mindre en ny udvikling er sket inden da. Nye meldinger om, at nødberedskabet ikke længere garanterer for patienternes sikkerhed, kan måske ændre situationen. Det er i hvert fald svært ved at se fortsatte forhandlingsmuligheder direkte mellem parterne. Det er ikke for ingenting, at parterne siger, at de har gjort

deres sidste forsøg. Set i det lys synes det kun at være problemer med nødberedskabet, der kan føre til, at politikerne griber ind. Så længe hovedmeldingen fra regionerne er, at nødberedskabet har fungeret tilfredsstillende, og at regionerne ikke har kendskab til, at patienter på nuværende tidspunkt har lidt varig skade på grund af strejken, er der ikke tilstrækkeligt grundlag for et indgreb. Der er ikke nok, at det i regionernes melding tilføjes, at konflikten på sigt vil kompromittere patientsikkerheden. Problemet med, at patienter på grund af ventelisterne kan komme for sent i behandling er fortsat i kategorien en potentiel risiko.

Der skal mere alvorlige meldinger til før indgrebet eventuelt kommer.

Hovedeffekten af den fortsatte konflikt er på den ene side en fortsat stigning af ventelisterne på sygehusene – det er nu mere 350.000 operationer og undersøgelser mv., der er blevet aflyst. – og på den anden side en yderligere økonomisk udmarvning af de deltagende organisationer. Med den forestående sommerferie bliver det ekstra besværligt at være strejkende – for BUPL's vedkommende endda til nedsat strejkekompensation, hvis konflikten eller løber så længe – fordi man formelt set ikke må holde ferie under en konflikt.

10. juni 2008: Tirsdag formiddag ringer formanden for Danske Regioner, Bent Hansen, til finansminister Lars Løkke Rasmussen for at orientere regeringen om situationen og bede om et hurtigt indgreb. Forhandlingsmulighederne er udtømt og konsekvenserne af de stigende ventelister bliver mere og mere bekymrende. Ganske vist hindrer nødberedskabet mod direkte tab af menneskeliv, men lægerne advarer om, at situationen er blevet uoverskuelig. Det betyder, at patienter risikerer ikke at få stillet deres diagnose i tide eller få den nødvendige behandling i tide. Dermed vil nogle patienter blive ramt af alvorlige konsekvenser i form af forværret sygdom, og regionerne mener ikke, at man kan sidde disse advarsler overhørigt.

Dansk Folkepartis gruppeformand, Kristian Thulesen Dahl, finder forhandlingssammenbruddet dybt beklageligt, men afviser umiddelbart et indgreb. Det kan kun blive aktuelt, hvis nødberedskabet ikke fungerer tilstrækkeligt, så derfor afventer Dansk Folkeparti stadig situationen. Socialdemokraternes politiske ordfører, Henrik Sass Larsen, kræver, at regeringen øjeblikkeligt tager affære af hensyn til patienternes velfærd. Han vil dog ikke sige noget om, hvorvidt Socialdemokraterne vil støtte et politisk indgreb. Først skal regeringen afsøge alle muligheder for at finde en løsning. Mens Sundhedskartellet's konflikt fra i morgen går ind i den niende uge, er BUPL's konflikt på daginstitutionsområder nu gået ind i den fjerde uge, og fra tirsdag den 19. juni træder KL's lockout i kraft, hvorefter BUPL skal dække løntabet for 40.000 pædagoger mere end de 13.000, der i forvejen strejker. Hidtil har der været givet fuld dækning for løntabet på ca. 1.100 kr. om dagen, men det kan BUPL's sparsomme midler ikke dække, når så mange bliver omfattet af konflikt. Derfor går man over til erstatning på dagpengeniveau, dvs. 703 kr. om dagen.

9.-10. juni 2008: Efter 3 ½ times møde fra kl. 16. mandag må Sundhedskartellet og Regionernes Lønnings- og Takstnævn opgiver videre forhandlinger. Det andet "sidste forsøg" på en uge endte lige så resultatløst som det første. Ifølge formanden for Sundhedskartellet, Connie Kruckow, var der ikke noget reelt tilbud fra regionerne. De havde et mindre beløb på 10 mio. kr. med oveni de 13,0 pct., der blev tilbudt i ramme mandagen før. Det skulle gøre det muligt at tilgodese en række af de mindre medlemsorganisationer i Sundhedskartellet i forhold til det forrige forslag. Dertil

kom igen en pulje på 150 – 175 mio. kr. til honorering af ansatte på sygehusene, der overtager timer fra de private vikarbureauer. Hver gang, regionerne bruger 100 kr. på vikarer fra private bureauer, går de 30 kr. til bureauerne, og de penge vil regionerne gerne bruge på deres fastansatte medarbejdere. Men da der er tale om honorering af ekstra timer, er det ikke en reel lønforbedring, og derfor siger Sundhedskartellet endnu engang nej til denne konstruktion, selv om den faktisk kan øge rammen til godt 14 pct. Som Connie Kruckow formulerede det, så havde Danske Regioner kun håndører med, og et forlig på et sådant grundlag ville ikke have nogen gang på jorden blandt kartellets medlemmer.

Formanden for Danske Regioner, Bent Hansen, beklagede, at parterne ikke selv har kunnet løse konflikten. ”Vi tilbød samlet set over 200 mio. kr. ekstra og en samlet lønstigning på over 14 pct. Men jeg må konstatere, at Sundhedskartellet ikke ville samle det gode tilbud op,” sagde Bent Hansen. Der tilføjede, at sygeplejerskerne dermed har sagt nej til ca. 4.000 kr. ekstra om måneden over de næste tre år.

Bent Hansens melding var, at regionerne nu ikke længere kan tage ansvar for situationen. ”Nu er situationen alvorlig. Vi har udtømt alle vores forhandlingsmuligheder. Samtidig har cheflægerne advaret om de alvorlige konsekvenser, som vi nu ser som følge af konflikten. Derfor er der nu nogle andre, der må tage over.” I TV Avisen tilføjede han, at han håbede på at få afsluttet konflikten ved et indgreb inden for en uge.

9. juni 2008: Meldinger fra københavnske sygeplejersker i weekenden om en skærpende af konflikten på sygehusene bliver mandag morgen en realitet, da der bliver strammet op på nødberedskabet på sygehusene i Hvidovre og Herlev. Konflikten er blevet ført alt for meget på arbejdsgivernes præmisser ved at tillade en række operationer og behandlinger, der ikke har været absolut livsnødvendige. Det bliver der nu stoppet for. Beslutningen udgør et dilemma for sygeplejerskerne, fordi man dermed måske også stopper for den håndtering af konflikten, som har medvirket til den store opbakning. Men måske er det indirekte en opfordring til regeringen om at gribe ind? Parterne i konflikten – med formanden for Sundhedskartellet, Connie Kruckow, og formanden for Danske Regioner, Bent Hansen, i spidsen har – efter mailudvekslinger over weekenden aftalt at mødes igen mandag kl. 16.00. For præcis en uge siden foretog parterne det, de dengang kaldte det ”sidste forsøg” på at nå en forhandlingsløsning. Nu prøver de så et nyt ”sidste forsøg”. Fra regionernes side understreges det, at hvis også det ender resultatløst, så er bolden spillet over på det politiske bord. Her bliver det med de tiltagende meldinger fra sygehusledelser og læger om problemer med nødberedskabet stadig vanskeligere blot at se til, mens konflikten fortsætter.

6.-7. juni 2008: Fredag aften siger statsminister Anders Fogh Rasmussen i TV2 Nyhederne, at ingen skal forvente at få mere ved et politisk indgreb end de 12,8 pct., der er givet i de store forlig. Dels vil det være unfair over for de grupper, der har indgået forlig, dels vil det umuliggøre fremtidige overenskomstforhandlinger, hvis det hed sig, at der var mere at hente hos politikerne end ved forhandlingsbordet. Lørdag formiddag samles BUPL's hovedbestyrelse for at afgøre, om forbundet vil starte forhandlinger, der alene drejer sig om at fordele rammen på de 12,8 pct. på en anden måde. En enig hovedbestyrelse ender med at sige nej. Uden en ekstra pose penge er der ingen muligheder, siger formanden for BUPL, Henning Pedersen.

6. juni 2008: Resultatet af FOA's urafstemning på det regionale område offentliggøres fredag kl. 13. Det ender med et ja. 60,5 pct. af de ca. 23.000 omfattede medlemmer deltog i afstemningen og heraf stemte 61,5 pct. stemte ja. Helt så markant som i kommunerne er resultatet ikke, men set i sammenhæng med, at forliget var ringere for de regionalt ansatte sosu'er end for deres kommunale kolleger, er det alligevel meget markant. Der er næppe nogen tvivl om, at det også hænger sammen med en fornemmelse af, at løbet er ved at være kørt, og at der ikke er mere at komme efter. Dermed er de suspendede konflikter endelig afsluttet, og FOA som helhed har indgået forlig med både kommuner og regioner.

Topforhandlerne i Danske Regioner opfordrer partierne på Christiansborg til at gøre klar til et indgreb. Finansminister Lars Løkke Rasmussen meddeler hertil, at regeringen stadig tror på den danske model, hvor arbejdsgivere og forbund selv finder en løsning. Han fastholder derfor, at regeringen fortsat ikke har planer om et indgreb. Samtidig glæder Løkke sig over, at FOA nu har sagt ja til en ny overenskomst med de fem regioner. "Det eneste møde jeg har aftalt med Bent Hansen er om regionernes økonomi. Det er på mandag," siger Lars Løkke Rasmussen.

5. juni 2008: Mødet mellem KL og BUPL afsluttes uden resultat efter en times tid. De er stadig lige langt fra hinanden, idet BUPL vil bryde rammen på 12,8 pct., mens KL kun vil omfordele inden for denne ramme. BUPL får en frist til lørdag, hvor forbundet skal melde tilbage, om de vil påbegynde forhandlinger om en ny fordeling uden flere penge.

4.-5. juni 2008: I løbet af onsdagen råber ledelsen på flere store sygehuse vagt i gevær på grund af strejken. Meldingen er, at de trods nødberedskabet ikke længere kan garantere patienternes sikkerhed. Det er Skejby Sygehus i Århus, Odense Universitetshospital, Hvidovre Hospital, Aalborg Hospital og Sygehus Sønderjylland, der ifølge TV Avisen onsdag aften samstemmende melder ud, at nu må konflikten standses. I TV Avisen siger formanden for Danske Regioner, at han tager disse meldinger meget alvorligt. Han forventer, at sygehusene nu kommer med en skriftlig dokumentation, hvorefter regionernes bestyrelse vil bede om et hurtigt møde med regeringen for at drøfte, om det er et indgreb eller en ny forhandling, der skal til. Sundhedsminister Jakob Axel Nielsen afviser dog fortsat at gribe ind i konflikten. Han siger, at konflikten ikke må gå ud over patienternes liv og førlighed. Men indtil han får meddelelse om noget andet, stoler han på, at nødberedskabet fungerer.

FOA meddeler, at resultatet af afstemningen om forliget på det regionale område vil blive offentliggjort ved et pressemøde fredag den 6. juni kl. 13.00 på Kvinfos Bibliotek. Dennis Kristensen markerer i den sammenhæng afstand til udtalelser fra FTF's formand, Bente Sorgenfrey, der indirekte lægger op til et politisk indgreb. FOA's formand siger, at hvis de ca. 23.000 regionalt ansatte medlemmer i FOA stemmer nej, så vil FOA have mulighed for at genoptage den suspendere strejke og kæmpe videre. Derfor er meldingerne fra andre organisationer om indgreb, stærkt generende for FOA, mener han.

Torsdag morgen mødes KL og BUPL til en ny runde forhandlinger. Inden mødet fastholder BUPL's formand, Henning Pedersen, at der skal flere penge til for at sikre en ny aftale, og måske skal man så også se på, om resultatet kan fordeles på en anden måde end i det forlig, medlemmerne stemte ned. Da KL's hovedforhandler, Mads Lebech, samtidig understreger, at BUPL ikke skal regne med flere penge, ser det umiddelbart vanskeligt ud. Henning Pedersen forventer da heller ikke nogen hurtig

løsning. Det mest positive, der kan komme ud af det, er set fra hans synsvinkel, at man får gjort status og aftalt et nyt forhandlingsmøde senere.

4. juni 2008: Tre regionsformænd udtaler samstemmende til medierne, at det nu er ved at være på tide, at regeringen stiller forslag om at standse konflikten. Efter deres vurdering er forhandlingsmulighederne udtømte, og det har derfor ikke noget formål at lade konflikten fortsætte, siger Carl Holst (V), Region Syddanmark, Ulla Astman (S), Region Nordjylland, og Kristian Ebbensgaard (V), Region Syddanmark. Det er væsentligt i den sammenhæng, at Ebbensgaard samtidig er formand for Regionernes Lønnings- og Takstnævn, RLTN, der er den officielle modpart til Sundhedskartellet. Også formanden for FTF, Bente Sorgenfrey, lægger i en udtalelse til Berlingske Tidende indirekte op til et politisk indgreb – selv om hun ikke tager ordet i sin mund. Det er regeringen, der bestemmer rammerne for forhandlingerne, og hvis regeringen ikke har i sinde at udvide de regionale arbejdsgiveres muligheder, er det en form for ansvarsforflygtigelse bare at lade konflikterne fortsætte, mener hun. Udtalelsen fremsættes på et tidspunkt, hvor bunden er nået i Sygeplejerskernes strejkekasse, og hvor både Sundhedskartellet's medlemsorganisationer og BUPL ser ud til at få kørt økonomien i sæk i en strejke, der set fra organisationernes side ikke fører til noget resultat.

Samtidig kommer der melding om det første dødsfald, der direkte kan henføres til konflikten. En alvorligt syg mand fik udsat en nødvendig operation på grund af konfliktstarten og døde den 16. maj mens han ventede på at blive opereret.

KL's hovedforhandler, Mads Lebech, åbner onsdag middag døren på klem for BUPL. Hans melding er, at KL gerne starter forhandlinger om en anden fordeling inden for den fastsatte ramme på 12,8 pct. BUPL forsøgte med mæglingforslaget at rykke rundt på forskellige elementer. Det sagde medlemmerne nej til, men måske vil de finde en anden fordeling – eksempelvis som den, der er brugt i forliget for FOA's pædagoggruppe – mere acceptabel. Der er således ikke udsigt til at få tilført flere midler, men måske vil BUPL foretrække selv at fastsætte et nyt forlig frem for at få det nedstemte mæglingforslag ophøjet til lov i forbindelse med et evt. politisk indgreb.

2.-3. juni 2008: Lidt før kl. 21 mandag aften – efter næsten seks timers forhandlinger – må Danske Regioner og Sundhedskartellet opgive at nå et forlig. Forhandlingerne bryder sammen uden udsigt til, at parterne genoptager forligsforsøgene. Som både Bent Hansen og Connie Kruckow formulerede det før mødet, så var det sidste udkald. Som ventet var sammenbruddet et resultat af, at det ikke kunne lykkes at finde en balance mellem regionernes krav om, at der blev ydet mere arbejde på sygehuse, og Sundhedskartellet's krav om så store generelle lønstigninger som muligt. Undervejs var der en vis bevægelse. Connie Kruckow udtalte således for første gang, at hun var parat til at fravige kravet på de 15 pct., og regionerne tilbød en stigning af rammen med ekstra 35 mio. kr., dvs. fra 12,8 til 13,0 pct. Derudover tilbød arbejdsgiverne uden for rammen at tillægge op til 175 mio. kr. af vikarmidlerne, dvs. yderligere 1 pct. eller en samlet stigning på 14 pct. Som Bent Hansen udtrykte det, er der dermed tale om et niveau, som igen andre organisationer har fået tilbudt. Formentlig nærmede parterne sig her et resultat, som Sundhedskartellet's kunne godtage, hvis ellers parterne kunne være blevet enige om, hvordan denne ekstra pulje skulle fordeles. Men det var netop uenighed om modellen, der førte til sammenbruddet.

Regionerne ønsker at anvende midlerne til de ansatte på sygehuse, som er parate til at tage ekstra arbejde – fx gennem de offentlige sygehuses egne vikarordninger – og

dermed bidrage til en reduktion af vikarudgifterne til de private bureauer. Derved kan det sikres, at de ekstra lønmidler fører til reelle besparelser. Sundhedskartellet er imod denne model, der blot betyder, at ekstra arbejde giver ekstra løn. Fordelingen i regionernes model kommer dermed for få til gavn. Sundhedskartellet foreslog i stedet en særlig fastholdelsesbonus efter fem års ansættelse, som mange vil få andel i, og som ganske vist ikke garanterer et merarbejde, men gør arbejdet på sygehusene mere attraktivt og derfor sandsynligvis som effekt vil have at arbejdstimer flyttes fra vikarbureauerne til sygehusenes faste personale. Men en sådan sandsynlighed er ikke tilstrækkelig for regionerne.

Efter forhandlingssammenbruddet var der spekulationer om, at et politisk indgreb nærmer sig, men allerede mandag aften meddelte statsminister Anders Fogh Rasmussen, at regeringen fortsat ikke har planer om at gribe ind. Ganske vist skal en regering sige sådan lige ind til, at den alligevel griber ind. Men regeringens tålmodighed under OK 2008 har i forhold til tidligere konflikter været usædvanlig stor, så det kan ikke udelukkes, at strejken på sygehusene får lov til at løbe videre.

Foreløbig venter alle på fredag den 6. juni, hvor resultatet af afstemningen for FOA's medlemmer i regionerne bliver offentliggjort. Uanset om det bliver et ja eller et nej, vil situationen herefter være mere afklaret. Så vil Sundhedskartellets konflikter på det regionale og det kommunale område fortsætte på ottende uge og evt. vil FOA's konflikt i regionerne blive genoptaget. Dertil kommer BUPL's strejker på daginstitutionsområdet, der fra midten af juni bliver næsten altomfattende gennem KL's lock-outvarsel og BUPL's strejkevarsel for de overenskomstansatte ledere. Antallet af aflyste operationer og undersøgelser på sygehusene, der nu har passeret de 325.000, vil fortsat stige, og de advarende røster fra læger og patientorganisationer vil formentlig tiltage. Spørgsmålet er derfor stadig, om regeringen vil bruge det som anledning til alligevel at fremsætte forslag om et indgreb i begyndelsen af næste uge. Det kan så gennemføres, inden Folketinget går på sommerferie.

Hvis regeringen fortsat har is i maven og holder sig fra et sådant indgreb, vil det yderligere slide på det danske sundhedssystem og medføre lidelser for tusinder af patienter. Samtidig er også de faglige organisationer stærkt presset. Nogle af de små forbund i Sundhedskartellet kører allerede på lånte midler, og Sygeplejerådet har kun penge tilbage til 14 dage mere. Derefter skal også kartellets største organisation fortsætte for lånte midler. Der er en stor regning, der skal betales af medlemmerne i form af ekstrakontingenter for at få økonomien genoprettet, når konflikten er overstået.

2. juni 2008: Optakten til mødet mellem Connie Kruckow og Bent Hansen, der er fastsat til mandag kl. 15.00, er præget af nervøsitet og en ny tvivl om mulighederne for at nå et forlig. Sundhedskartellet kommer i løbet af weekenden med en løsningsmodel, hvorefter der skal indgås enslydende aftaler med de fem regioner. Bent Hansen udtaler hertil, at han nu er forvirret på et højere plan, og Danske Regioner fremsætter et nyt tilbud, der skal danne udgangspunkt for forhandlingerne. Indtil mandag formiddag er det fortsat et åbent spørgsmål, om forhandlingen overhovedet bliver til noget. Problemet er, at regionerne vil have garantier for, at sygeplejerskerne øger deres arbejdstid på de offentlige sygehuse, så de ekstra lønstigninger sker på grundlag af reelle besparelser på vikarkontoen, mens Sundhedskartellet ikke mener sig i stand til at give sådanne garantier. "Vi kan flytte personale fra vikarbureauerne over i det offentlige. Men jeg kan ikke garantere, at det bliver til flere timer. Det vil være at stavnsbinde medlemmerne," siger Connie Kruckow. Det er åbenbart vanskeligt at

skruer en model sammen, så man på en gang kan give sundhedspersonalet garantier for en ekstra lønstigning og regionerne garantier for en øget arbejdstid blandt de mange deltidsansatte. Enten kommer det til at fremstå som en "måske besparelse" eller som en "måske lønstigning", og det synes ingen af parterne at kunne leve med.

30. maj 2008: Fredag middag oplyses det, at Sundhedskartellet's formand, Connie Kruckow, og Danske Regioners formand, Bent Hansen, mødes mandag til konkrete forhandlinger om en ny overenskomst. Siden de nye sonderinger om modeller, der kan bringe vikarmidlerne i spil, blev startet, har der været forhandlinger på embedsmandsplan, og fredag formiddag fremlægger de to parter formænd de tekniske beregninger, der er kommet ud af arbejdet, for deres bestyrelser. Det er efter disse drøftelser, at mødet på mandag er blevet programsat. Bent Hansen har tidligere udtalt, at der kun var grund til at mødes med Sundhedskartellet, hvis der var mere at mødes om end blot en kop kaffe, så der er tilsyneladende kommet resultater ud af embedsmændenes arbejde. Connie Kruckow vil ikke røbe noget om, hvilke modeller, der er i spil, men hun siger til Ritzaus Bureau, at der altid er noget at tale om. "Og da Bent Hansen har sagt ja til at mødes, må han også vurdere, at der er noget at forhandle om," mener hun. Så måske er der en løsning på vej, der på en gang sikrer regionerne besparelser på vikarkontoen og Sundhedskartellet's medlemmer en andel af de sparede midler, så man kan få lønnen op uden at bryde rammen i de store forlig på 12,8 pct.

Fredag eftermiddag kontakter Sundhedskartellet KL for at spørge, om de kommunale arbejdsgivere i lyset af udviklingen på det regionale område ser muligheder for også at genåbne forhandlingerne på det kommunale område.

Formanden for Danmarks Lærerforening (DLF), Anders Bondo Christensen, og formanden for Akademikernes Centralorganisation, Sine Sunesen, advarer i et interview med dagbladet Børsen mod en ligelønskommission. Det er en trussel mod den danske aftalemodel, hvis lønrelationerne gennem en sådan kommission fastsættes politisk i stedet for gennem forhandlinger mellem parterne. Det er en illusion at tro, at en ligelønskommission for alvor vil kunne rykke rundt på relationerne mellem forskellige faggrupper. Nedsættelse af en kommission til at undersøge problemerne med løndannelsen i den offentlige sektor afvises ikke direkte, men den skal ikke have det snævre sigte som FOA, Sundhedskartellet og BUPL har lagt op til, hvorefter en kommission af eksperter ud fra et rent ligelønsperspektiv skal kortlægge problemet og anbefale særlige stigninger til udvalgte grupper, som derefter skal effektueres af politikerne. DLF og AC ønsker en meget bredere analyse, og evt. anbefalinger skal ikke behandles politisk, men af arbejdsmarkedets parter. Ellers underminerer man aftalesystemet, mener Anders Bondo Christensen. "Man må gerne sende flere penge fra politikerne, men i sidste ende er det altså arbejdsmarkedets parter, der skal udmønte dem," mener han. Efter Sine Sunesens opfattelse skal en evt. kommission alene holde sig til at analysere problemerne og slet ikke komme med anbefalinger, fordi sådanne anbefalinger "... slet ikke vil have nogen legitimitet i forhandlervordenen," siger hun. Formanden for Sundhedskartellet, Conni Kruckow, svarer, at det havde været bedst med en enig opbakning til en ligelønskommission, men når det ikke kan lade sig gøre, må de bare tage slaget alene. Hun henviser til, at skævhederne i systemet kan føres tilbage til tjenestemandreformen i 1969, og da det har vist sig umuligt indenfor den danske model at løse problemet, må der andre midler til. Formanden for FOA,

Dennis Kristensen, siger i P1 morgen, at han også er tilhænger af aftalemodellen, men at man skal passe på ikke at være hellig. Der har altid været forskellig lovgivning som supplement til overenskomsterne vedrørende forskellige grundlæggende rettigheder – fx arbejdsmiljølov, ferielov og funktionærlov. I dag er ligestilling en grundlæggende rettighed, og når aftalemodellen ikke kan sikre det, så må der politiske redskaber til. Han mener dog, at fordelingen af midlerne, som måtte blive resultatet af en kommission, ikke nødvendigvis behøver at foregå som en ren politisk proces. Det kunne gøres i trepartsregi, dvs. i et samspil mellem parterne og det politiske system.

29. maj 2008: Torsdag kl. 12 offentliggør formanden for FOA, Dennis Kristensen, resultatet af afstemningen om forliget mellem FOA og KL på det kommunale område. Stemmeprocenten blandt de ca. 155.000 medlemmer kom op på over 65 pct., hvilket er historisk højt for FOA. Samtidig var opbakningen til det forlig, ledelsen har indgået, markant. Godt 73 pct. af de afgivne stemmer sagde ja til forliget. For Dennis Kristensen og ledelsen i FOA er det en meget vigtig markering, fordi det dermed er blevet vist, at man ikke alene har kunnet mobilisere forbundets medlemmer til en lang og sej konflikt, men også – uden at miste medlemmernes opbakning – har kunnet udvise pragmatisme og få indgået det mulige forlig, da man vurderede, at nu var tiden inde, hvis ikke man skulle risikere et ringere politisk indgreb. Med medlemmernes klare ja er konflikten på det kommunale område, der har været suspenderet i de godt tre uger, hvor afstemningen har foregået, nu endeligt afsluttet.

Tilbage står herefter afgørelsen af forliget for godt 21.000 FOA-medlemmer på det regionale område. Her foreligger resultatet på næste fredag den 6. juni, og da man på grund af personalesammensætningen her ikke har kunnet få et så godt resultat for især SOSU-grupperne, som blev opnået i kommunerne, har der været større tvivl om, hvorvidt medlemmerne ville bakke op om forliget. Måske vil den klare melding fra de kommunalt ansatte betyde en vending i positiv retning også for FOA's regionalt ansatte medlemmer.

Med afslutningen af FOA's kommunale konflikt er et evt. politisk indgreb formentlig rykket længere væk. Det er nu mere sandsynligt, at regeringen vil afvente den næste afstemning for FOA's regionalt ansatte medlemmer den 6. juni. Der er næppe nogen tvivl om, at resultatet i dag har lagt yderligere pres på Sundhedskartellet, og måske lykkes det her at nå til et forlig ved at bringe vikarmidlerne i spil, som der blev taget initiativ til af Sundhedskartellet onsdag. Det vil kunne sikre en ekstra lønstigning uden at rykke ved rammen. Det er dog en kompliceret øvelse, som det bliver vanskeligt at finde den rigtige løsning på. Men muligheden er der, og det er lidt i modsætning til daginstitutionsområdet, hvor der ikke på tilsvarende måde synes at være manøvrer muligheder, som kan løse konflikten mellem BUPL og KL.

29. maj 2008: Onsdag passerer antallet af aflyste operationer, undersøgelser og planlagte indlæggelser de 300.000 siden konfliktens start den 16. april. Bekymringen over de alvorlige effekter af strejken er stigende blandt lægerne. De praktiserende læger fremhæver, at der er en alvorlig og stigende risiko for kroniske patienter – herunder ikke mindst personer med diabetes – og for nye patienter, der skal diagnosticeres. Analyse af blodprøver er her et væsentligt middel, og da 16 laboratorier, der be-

handler blodprøver er sat ud af drift, fordi bioanalytikerne strejker, betyder det, at vigtige diagnoser ikke bliver stillet og at kroniske patienter får en forkert behandling med dermed følgende risiko for varige men. ”Det er uheldigt at skulle vente på, at folk bliver så syge, at det bliver livstruende. Men det er dér, vi er på vej hen,” siger de praktiserende lægers formand, Michael Dupont. Han ønsker ikke direkte at opfordre til politisk indgreb i en lovlig konflikt og er derfor tilfreds med, at det ser ud til, at der er nye forhandlinger på vej mellem Sundhedskartellet og Danske Regioner.

28. maj 2008: Sundhedskartellets formand, Connie Kruckow, har taget kontakt til formanden for Danske Regioner, Bent Hansen, for at gøre endnu et forsøg på at nå til et forlig ved at inddrage de mange millioner, der hvert år bruges af sygehusene til vikarer. Det tidligere forsøg strandede på, at regionerne kun ville give en politisk hensigtserklæring om, at man lokalt kunne forhandle lønforbedringer finansieret af konkrete besparelser på vikarkontoen som et resultat af, at nogle af de mange deltidsarbejdende sygeplejersker m.fl. går op i løn. Sundhedskartellet ønskede konkrete garantier for at kunne præstere et lønresultat omkring de krævede 15 pct. og langt over de 12,8 pct., der er sagt nej til. I Sundhedskartellet har man overvejet en ny ide, som man gerne vil præsentere de regionale arbejdsgivere for. En sådan ny runde vil Bent Hansen meget gerne deltage i, og der skal derfor hurtigt arrangeres et møde – og der blev startet tekniske drøftelser allerede i løbet af onsdagen. Hvis parterne kan enes om en konstruktion, der reelt kan sætte vikarbudgettet i spil, kan man løse problemet med at give sygeplejerskerne og de øvrige i Sundhedskartellet mere end KTO-forligets 12,8 pct., fordi der i så fald vil være tale om en form for effektiviseringsgevinst. Regionerne vil således stadig holde den samlede lønramme, men bruge besparelser, som sygeplejerskerne selv har været med til at sikre, til et ekstra lønløft.

28. maj 2008: Den politiske diskussion fortsætter onsdag eftermiddag, hvor Socialdemokraternes gruppeformand, Henrik Sass Larsen, opfordrer finansminister Lars Løkke Rasmussen til at tage et initiativ, der kan bringe forhandlingerne i gang igen i sundhedssektoren og på daginstitutionsområdet, hvor der tilsyneladende slet ikke er kontakter mellem parterne. Kristian Thulesen Dahl, Dansk Folkeparti, mener ikke, at finansministeren har noget at gøre på den galej. Der er tale om en fuldt lovlig konflikt, som politikerne derfor ikke skal blande sig i. Thulesen Dahl siger, at Dansk Folkeparti derfor heller ikke har overvejelser om politiske indgreb. Konflikterne kan få lov til at køre længe, siger han. Til gengæld er beskæftigelsesminister Claus Hjort Frederiksen, der i givet fald er den minister, der skal fremlægge et forslag om at standse konflikten ved lov, ude med et rap over fingrene til Dansk Folkeparti. Han mener, at deres snak om en ligelønskommission er utidig indblanding i konflikten.

27.-28. maj 2008: BUPL kritiserer i store dagbladsannoncer KL for at være gået i baglås under konflikten, fordi arbejdsgiverne ikke vil bidrage med de ekstra midler, der både kan løse konflikten og rekrutteringsproblemerne på daginstitutionsområdet. Men KL's hovedforhandler, Mads Lebech, melder hus forbi. Der kommer ikke flere penge på bordet, siger han. Han fremhæver, at der allerede er indgået to aftaler, der er blevet underkendt, og der er næppe mulighed for et tredje forlig. Når både BUPL's formand, Henning Pedersen, og Mads Lebech har været ude og forklare, at pædagogerne organiseret i FOA har fået præcist det samme som BUPL's medlemmer, så er det klart, at der ikke er flere penge til BUPL, mener KL.

I forbindelse med en protestdemonstration foran Christiansborg kommer en ny ud-

melding fra Dansk Folkepartis gruppeformand, Kristian Thulesen Dahl, der i TV2 Nyhederne kl. 22.00 tirsdag fremhæver, at partiet går ind for nedsættelse af en ligelønskommission, når konflikten er overstået. Både Mette Frederiksen, Socialdemokraterne, og Ole Sohn, SF, fremhæver, at der dermed er et flertal på Christiansborg for en lønkommission – og det er endda en lønkommission med penge, idet Thulesen Dahl udtaler, at det må være en naturlig konsekvens, når nu man sætter et kommissionsarbejde i gang. Ellers ville det ikke give nogen mening. Til gengæld tilføjer han, at han ikke på forhånd vil sige, hvor niveauet vil komme til at ligge. Det forudsætter nemlig også, at der er et gennearbejdet grundlag at agere ud fra. Så spørgsmålet om penge kan først afgøres, når kommissionsarbejdet er afsluttet.

Udmeldingen præsenteres som en stor nyhed, men i virkeligheden ligner det flere tidligere meldinger fra Dansk Folkeparti og er i overensstemmelse med det, der hele tiden har været forventet som opfølgningen til et politisk indgreb. Venstres finansordfører, Peter Christensen, siger da også, at en ligelønskommission bestemt da er en overvejelse værd. Men han understreger, at det er en diskussion, der må tages efter konflikten. De konservative mener, at Dansk Folkepartis udmelding er en utidig indblanding i konflikten. Men partiet har åbenbart anset det som nødvendigt at vise en vis positiv velvilje over for de strejkende her kort før det tidspunkt, hvor alle venter et indgreb, dvs. enten allerede efter FOA's kommunale afstemning, der offentliggøres torsdag den 29. maj, eller efter afslutningen af FOA's regionale afstemning, der offentliggøres fredag den 6. juni. Det er et led i det politiske spil mellem Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne.

Formanden for Sundhedskartellet, Connie Kruckow, glæder sig over Dansk Folkepartis udmelding og håber, at man derved får opfyldt det ene hovedkrav, der netop er nedsættelsen af en ligelønskommission med penge. Men hun holder samtidig fast i det andet hovedkrav, der er 15 pct. i lønforbedring her og nu. Connie Kruckow kan samtidig glæde sig over, at medlemmerne af hendes egen organisation, Dansk Sygeplejeråd stadig bakker op om strejken. En opinionsundersøgelse, der offentliggøres fredag, viser ifølge Ritzaus Bureau, at 84 pct. af de 837 udsurgte enten er klart positive eller overvejende positive over for konflikten.

27. maj 2008: Opbakningen bag de strejkende i befolkningen synes at være for nedgående. I hvert fald viser en opinionsundersøgelse offentliggjort i Berlingske Tidende, at to tredjedele af de adspurgte afviser, at pædagogerne bør have større lønstigninger end de 12,8 pct. over tre år, som de øvrige grupper har fået. Samtidig er der dog stadig 49 pct., der mener, at regeringen ikke bør gribe ind i konflikten.

De økonomiske vismænd offentliggør deres rapport, der viser dystre udsigt for dansk økonomi. En uheldig kombination af lavvækst og høje lønstigninger på i gennemsnit 5 pct. bidrager til en negativ udvikling, dvs. en løn- og prisspiral, der udhuler virksomhedernes konkurrenceevne. Konkurrenceevnen er siden 2000 forværret med 35 pct. I sig selv har det hidtil kunnet håndteres, men udviklingen kan ikke fortsætte i dette spor, mener økonomerne. Det giver ikke de bedste udsigter for opnåelse af de ekstraordinære lønforbedringer, der kræves af de endnu strejkende grupper af offentligt ansatte.

26.-27. maj 2008: Søndag aften faldt de sidste overenskomstbrikker på plads for 3F's omsorgsmedhjælpere i regionerne. Der er tale om et overenskomstområde, der dækkes sammen af 3F, FOA og Socialpædagogernes Landsforbund, og på grund af

FOA's konflikt blev 3F's aftale sat på "stand by", indtil situationen her var afklaret. I kølvandet på forliget mellem regionerne og FOA har 3F dermed også kunnet få sin aftale på plads. Den giver bl.a. en stigning på to løntrin til alle omsorgsmedarbejdere. Desuden får man her seniorbonus allerede, når man fylder 58 år mod 60 år i KTO-forliget. "Det var utraditionelt, at vi "parkerede" gruppen, men nu er de kommet godt på plads, og vi er glade for, at alle forbundets overenskomster nu er i hus," siger formanden for 3F's offentlige gruppe, Ellen K. Lykkegaard mandag til 3F.dk.

Det forlyder mandag, at Dansk Sygeplejeråd på et hovedbestyrelsesmøde samme dag vil skærpe konflikten. På grund af den fastlåste situation overvejes det fremover at køre nødberedskabet mere stramt – fx ved ikke længere at varetage medicindoseringen, som i virkeligheden er kommunernes ansvar. Hovedbestyrelsesmødet ender dog med, at DSR fastholder den hidtidige kurs, hvor man har været meget omhyggelige med at sikre det nødvendige nødberedskab for derved at undgå at skabe grundlag for et politisk indgreb. "Patienternes sikkerhed er altafgørende for os under konflikten," siger DSR's formand, Connie Kruckow.

De små organisationer i Sundhedskartellet har stadig vanskeligere ved at finansiere konflikten. Hos Jordemoderforeningen er kassen helt tom, og konflikten fortsætter her for lånte penge. Den samme situation nærmer sig i nogle af de andre organisationer. Det bliver derfor nødvendigt med ekstrakontingenter og en stram økonomisk styring for at normalisere situationen efter konflikten.

En opinionsundersøgelse offentliggjort i LO's ugebrev A4 viser, at FOA's medlemmer i kommunerne sandsynligvis vil stemme ja med stort flertal.

24. maj 2008: Som ventet lykkes det tidligt fredag aften for RLTN (Regionernes Lønnings- og Takstnævn) og FOA at indgå forlig for de ca. 21.000 social- og sundhedsmedarbejdere, portører mv. i regionerne. En del af aftalen er det, at konflikten suspenderes, mens medlemmerne nu tager stilling til forliget ved en urafstemning. Arbejdet genoptages således mandag den 26. maj. Resultatet af urafstemningen foreligger den 6. juni. Hvis det bliver et ja, vil konflikten blive endeligt afsluttet. Hvis det bliver et nej, vil konflikten blive genoptaget mandag den 11. juni – få dage før, at strejken den 18. juni vil blive udvidet med yderligere 2.600 regionsansatte, så alt ca. 7.000 FOA-medlemmer i givet fald vil være i konflikt.

I sin kommentar til forliget fremhæver FOA's formand, Dennis Kristensen, at det først og fremmest er udsigten til et politisk indgreb med et dårligere resultat end de 13,4 pct., som forliget giver sosu'erne, som har fået FOA's hovedbestyrelse til at sige ja til forliget. I FOA er der stadig stor ærgrelse over, at der ikke var mulighed for at nå op på samme stigninger, som det lykkedes at få igennem med KL. Medvirkende til accepten af forliget var endvidere, at der blev sikret de regional ansatte ret til fuld tid, som man ikke kom igennem med i forbindelse med trepartsaftalen i forsommeren 2007, hvor retten var gjort afhængig af, at der var bevilget penge til formålet.

Danske Regioners formand, Bent Hansen, er meget tilfreds med, at det er lykket i sidste øjeblik at få en aftale med FOA. Ifølge regionerne holder forliget sig indenfor den samlede ramme, der har været aftalt på det generelle KTO-område. Inden for rammen har det været muligt at tilføre overenskomsten for social- og sundhedspersonale ekstra midler. Derudover har regionerne lagt midler oveni til social- og sundhedsassistenterne svarende til det, som FOA fik ved de afsluttende forhandlinger med KL, hedder det i regionernes pressemeddelelse. Formanden for RLTN, Kristian Ebbensgaard håber, at Sundhedskartellet måske vil lade sig inspirere. "Jeg vil i hvert

fald gerne benytte lejligheden til at takke FOA for vilje og evne til at forhandle – også på et tidspunkt, hvor det hele så meget sort ud,” siger formanden for RLTN. 23. maj 2008: Forligsskitsen mellem FOA og Danske Regioner bliver fredag lidt før kl. 14 accepteret af FOA's hovedbestyrelse med stemmerne 41 for og 14 imod. Forhandlingschef Steen Parker Sørensen fremhæver dog, at opbakningen er knap så stor, som tallene antyder. Det er store byer som København, Odense og Århus med store hospitaler, der er blandt nej-sigerne. Det er udsigten til et snarligt folketingsindgreb med kun 12,8 pct. ekstra over de tre år, der har fået FOA tilbage til forhandlingsbordet. Det forventes herefter, at forliget kan indgås senere fredag.

23. maj 2008: Ifølge formanden for Danske Regioner, Bent Hansen, er FOA og Regionernes Lønnings- og Takstnævn på vej mod et forlig. Der har været ført sonderende forhandlinger, og det forventes, at der fredag efter en teknisk bearbejdning kan nås en aftale. Bent Hansen siger til Radioavisen, at den samlede ramme for FOA vil nå op på 13,3 til 13,4 pct. Det sidste tal er ifølge FOA's beregninger præcist det niveau aftalen mellem FOA og KL lå på. Da forhandlingerne mellem RLTN og FOA efterfølgende brød sammen var det på et tilbud fra arbejdsgiverne på 13,2 pct. FOA's formand bekræfter, at parterne nu nærmer sig hinanden.

”De har bevæget sig lidt mere, men kan stadig ikke komme op på kommunernes niveau f.eks. for social og sundhedspersonalet. Og så er spørgsmålet om vi vil lave forlig på et lavere niveau, eller vil vi fortsætte strejken med den risiko der er for et regeringsindgreb, som kunne fjerne de penge, som vi i øjeblikket diskuterer med regionerne?,” siger Dennis Kristensen. I forhandlingerne med kommunerne fik FOA forhandlet en lønstigning hjem til sosu-assistenterne på 14,1 procent, mens regionerne til den samme gruppe kun kan give omkring 13,4 procent, fordi sosu'ene forholdsmæssigt er en større gruppe i regionerne. Hvis der derimod ender med at komme et regeringsindgreb, så risikerer FOA's medlemmer, at måtte nøjes med 12,8 procent. ”Det er det dilemma, som vi står i,” siger Dennis Kristensen. Han tror, at et regeringsindgreb er lige om hjørnet. ”De rammer, som vi har for at kunne indgå et forlig, er lige ved at lukke i,” siger han.

Hvis der kan indgås et forlig vil konflikten kunne stoppe allerede mandag. Tilbage vil så alene være Sundhedskartellet på det regionale område. Antallet af aflyste operationer og undersøgelser er nået op på næsten 265.000, og det forventes ifølge formanden for Lægeforeningen, Jens Winther Jensen, at tage mindst et år at få indhentet efterslæbet. Det er et alvorligt problem, men han er dog ikke enig med de fynske læger, der torsdag gav udtryk for, at regeringen burde gribe ind og standse konflikten. ”Nødberedskabet fungerer. Samtidig anerkender vi retten til at konflikte. Men vi håber da, at konflikten snart stopper, så vi kan komme i gang med arbejdet,” siger Jens Winther Jensen.

22. maj 2008: Torsdag runder antallet af aflysninger de 250.000 ifølge Danske Regioners opgørelse. Det får flere læger til at appellere til en hurtig løsning. Således siger ledende overlæge på Svendborg Sygehus Frank Svendstrup til Fyns Stiftstidende, at regeringen og Folketinget svigter deres ansvar over for befolkningen ved blot at se på. Overlægen er ansvarlig for øre-, næse- og halsafdelingen, hvor ikke mindre end 80 pct. af operationerne er blevet aflyst på grund af strejken, fordi de ikke er livsnødvendige. ”Det er regeringens ansvar, at konflikten bliver løst hurtigst muligt. Det er regeringen, der har gennemført den ventelistegaranti, der nu bliver udhulet,” siger Frank Svendstrup.

Samtidig med de accelererende ventelister kan Dansk Sygeplejeråd opgøre, at antallet af konfliktende sygeplejersker, der er undtaget konflikten på grund af problemer med at etablere det nødvendige nødberedskab, er steget stærkt. Fra starten af konflikten blev 8.996 af de 35.000 konfliktudtagne sygeplejersker undtaget, og det tal er nu vokset til 11.893, dvs. med mere end 25 pct. Det er således nu godt og vel en tredjedel af de strejkende, der er blevet undtaget konflikten. Ved strejkens start var det en fjerdedel. ”Det korte af det lange er, at selv om arbejdsopgaverne under strejken reduceres, er der ikke sygeplejersker nok. Det fortæller alt om, hvor svært det er at få sundhedsvæsenet til at hænge sammen i hverdagen, når der ikke er strejke,” siger DSR’s næstformand Dorte Steenberg.

21.-22. maj 2008: Efter medlemmernes afvisning af forliget mellem Farmakonomforeningen og Danmarks Apotekerforening har Farmakonomforeningen varslet strejke med iværksættelse per 1. juli. Strejken omfatter 423 ansatte på apoteker i seks kommuner: Århus, Ålborg, Odense, Næstved, Tåstrup og Roskilde. Byerne er udvalgt for at sikre, at konflikten for alvor kan mærkes. Apotekerne vil dog ikke blive fuldstændigt lukket ned, idet der fortsat vil være farmaceuter i arbejde. Men ventetiden bliver utvivlsomt meget lang. Der er tale om et privat overenskomstområde, men sammenhængen med den offentlige sundhedssektor er tæt, og det er formentlig den igangværende strejke iværksat af Sundhedskartellet, der har bidraget til, at farmakonomerne har stemt det indgåede forlig ned. Foreningens formand fremhæver derudover, at farmakonomerne har fået flere opgaver og har oplevet et forringet arbejdsmiljø på grund af edb-problemer, og medlemmerne mener, at det må kompenseres med et mere mærkbart lønløft.

21. maj 2008: Dansk Sygeplejeråd skulle have holdt ordinær kongres i dagene fra den 19. til den 22. maj, men på grund af konflikten er kongressen reduceret til en enkelt dag, onsdag den 21. maj, der bliver en manifestation af den fortsatte kampvilje. Dagen sluttes med, at kongressen suspenderes, hvorefter den formentlig vil blive genoptaget over tre dage i oktober. Det oplyses endvidere onsdag, at formændene for sundhedskartellets organisationer med Connie Kruckow i spidsen torsdag kl. 10.15 vil aflevere 130.000 indsamlede underskrifter, der bakker op p, konflikten, til finansminister Lars Løkke Rasmussen.

Konflikten har ifølge Danske Regioners hjemmeside til og med den 20. maj betydet 245.724 aflyste operationer, undersøgelser og planlagte indlæggelser.

Onsdag meddeler BUPL, at de som et svar på KL’s lockout nu også sender strejkevarsel for de overenskomstansatte institutionsledere. Konflikten for denne gruppe vil kunne påbegyndes den 20. juni.

20. maj 2008: På sit ugentlige pressemøde tirsdag udviser statsminister Anders Fogh Rasmussen en stigende utålmodighed over, at der stadig ikke er fundet løsninger på de verserende konflikter i den offentlige sektor. ”Desværre fortsætter konflikten, og nu med strejke på BUPL’s område, til stor gene for mange børnefamilier. Og jeg er sikker på, at ikke bare jeg, men også mange af de berørte er utålmodige efter, at parterne sætter sig sammen. Derfor sender jeg en indtrængende appel til parterne om at finde en løsning,” siger statsministeren. Tiden er også knap, når man tænker på Anders Foghs tidligere udmelding om, at han forventede en afslutning på konflikterne i god tid før sommerferien. Formanden for Sundhedskartellet, Connie Kruckow, sva-

rer, at statsministeren i stedet burde bekymre sig om fremtidens sundhedsvæsen, hvis ikke sygeplejerskerne får en lønfremgang.

19.-20. maj 2008: FOA meddeler mandag, at forbundet nu varsler en udvidelse af konflikten mod Danske Regioner. I øjeblikket er 4.300 FOA-medlemmer i regionerne i konflikt, og fra den 18. juni vil yderligere 2.600 medlemmer blive omfattet, således at næsten 7.000 FOA-medlemmer på det tidspunkt vil være i konflikt – med mindre der forinden er fundet en løsning enten ved forlig eller politisk indgreb. Afstemningen om forliget på det kommunale område afsluttes den 29. maj, og hvis det bliver et nej, vil konflikten blive genoptaget her. Hvis det bliver et ja, er det kun FOA's medlemmer i regionerne, der fortsat vil være i konflikt.

FOA forsøger ifølge jp.dk tirsdag at finde en udvej, så der kan indgås forlig også for FOA's medlemmer i regionerne. Dennis Kristensen tilbyder at acceptere regionernes tilbud om 13,2 pct. i samlet ramme for sosu'erne på sygehusene, hvis regionerne til gengæld går med til at indføre forbedret overarbejdstidsbetaling for deltidsansatte, så de ikke kun får overtidsbetaling, når de har passeret en normal arbejdsuge på 37 timer. Det vil give de mange deltidsansatte, der ofte tager ekstra timer, et pænt lønløft, og samtidig kan regionerne holde rammen. Formanden for Danske Regioner, Bent Hansen, afviser blankt tilbuddet. ”Så vil alle på deltid. Øvelsen er ikke at bruge penge på at få flere fra fuldtid til deltid. Vi mangler arbejdskraft,” siger han.

En nærmere analyse af urafstemningerne i henholdsvis HK/Stat og BUPL viser, at de unge i langt mindre omfang end de øvrige medlemmer har deltaget i afstemningerne, og samtidig er de, der stemmer, i meget højere grad negative, end de øvrige aldersgrupper. I BUPL, hvor der samlet var en nej-procent på 61 er det 80 pct. af de 20 til 25-årige, der siger nej. Man skal op i aldersgruppen på 56 år og derover før fordelingen vender, så der bliver flertal for et ja.

19. maj 2008: Mandag starter BUPL's strejke. 15 kommuner rammes – herunder en række kommuner, der også var ramt af FOA's konflikt på daginstitutionsområde. Børnepasningen blev hårdt ramt af pædagogmedhjælpernes konflikt og ikke så snart er de gået i arbejde igen, før pædagogerne strejker – med endnu større effekt. Forældrene i disse kommuner bliver således dobbelt ramt.

I weekenden kommer Danske Regioner med et tilbud om, at Sundhedskartellet kan få vekslet deres løn under frokost til generelle lønstigninger. Tilbuddet betegnes som uinteressant, da det i realiteten er et forslag om at gå op i arbejdstid og dermed en lønstigning, som kartellets medlemmer selv ville komme til at betale.

16. maj 2008: KL's bestyrelse beslutter i enighed – bortset fra SF's Jane Findahl – fredag formiddag at sende lockoutvarsel for BUPL's medlemmer i de 83 kommuner, hvor der ikke i forvejen er strejke. BUPL vil modtage varslet mandag, således at lockouten kan blive en realitet fra og med mandag den 16. juni. BUPL's formand, Henning Pedersen, ser det som aftalt spil mellem regeringen og KL, dvs. som optakt til et politisk indgreb. Formanden for KL's Løn- og Personaleudvalg, Mads Lebech, svarer, at det er en ubegrundet konspirationsteori. Det er et normalt kampskridt fra arbejdsgiverne side, når en organisation har startet en konflikt.

14. maj 2008: Dansk Funktionærforbund og KL offentliggør en ny delaftale indgået tirsdag, der fastsætter vilkårene for flyvepladsledere, tårnflyveledere mv. i kommunale lufthavne. Dansk Funktionærforbund var det eneste af de 46 deltagende KTO-

medlemsorganisationer i afstemningen om KTO-forliget, der havde et flertal mod aftalen. Funktionærforbundet, der i alt kun har omkring 250 medlemmer på det kommunale og regionale område, varslede konflikt for 35 medlemmer i lufthavnene med iværksættelse fra torsdag den 15. maj. Denne konflikt bliver nu suspenderet mens det nye forlig sendes til afstemning. Forliget er indgået i forligsinstitutionens regi og holder sig inden for rammerne af det generelle KTO-forlig. Det er lykkedes at rykke rundt på nogle elementer mv. og derved opnå et for forbundet mere tilfredsstillende resultat.

14. maj 2008: KL overvejer at udvide pædagogkonflikten med en lockout, der kan ramme de ikke-strejkende medlemmer af BUPL, der kun har sendt omkring en femtedel af medlemsskaren i konflikt. Formålet er at lægge pres på forbundet, der hurtigt vil få problemer med at finansiere en så omfattende konflikt. KL forsøgte det samme i forhold til FOA, men endte i en intern strid, fordi socialdemokraterne i KL's bestyrelse vendte sig imod et sådant lockoutvarsel. Men situationen er måske en anden på daginstitutionsområdet, hvor det ikke er svage grupper som syge og ældre, der omfattes af strejken. I hvert fald udtaler Rødovres socialdemokratiske borgmester, Erik Nielsen, at han ikke vil afvise en lockout, der klart er et redskab i værktøjskassen i en meget fastlåst situation. Spørgsmålet vil blive drøftet på KL's bestyrelsesmøde fredag den 16. maj.

13.-14. maj 2008: Efter få timers forhandling må forhandlerne fra Sundhedskartellet og RLTN konstatere, at de ikke kan få enderne til at mødes. Sundhedskartellets strejke på sygehusene fortsætter derfor uden udsigt til en løsning. Forsøget på at bringe regionernes store udgifter til vikarer i spil må opgives. Danske Regioner vil holde fast i overenskomstløsningen på de 12,8 pct., men derudover indgå en politisk forpligtende rammeaftale, som åbner op for, at der lokalt på sygehusene i de enkelte regioner kan indgås aftaler om at give lønstigninger i sammenhæng med at ansatte sygeplejersker går op i arbejdstid og sygehusene derved sparer på vikarudgifterne. Sundhedskartellet finder en sådan rammeaftale som for uforpligtende – ikke mindst på baggrund af at kartellets organisationer har dårlige erfaringer med rammeaftaler, siger formanden Connie Kruckow. Hun ønsker en central aftale, der forpligter de enkelte ledelser og sygehuse og dermed på forhånd garanterer lønstigninger i perioden ud over rammen på de 12,8 pct. Formanden for Danske Regioner, Bent Hansen, fremhæver, at det ikke er muligt at gå ud over de 12,8 pct. Det kan man ikke få mandat til, og det er heller ikke muligt direkte at binde de enkelte sygehuse, fordi der er store forskelle fra sygehus til sygehus og fra region til region, og man kan ikke pålægge sygehusene stigende lønudgifter, hvis der ikke er sikkerhed for besparelser på vikarkontoen. Derfor må det komme an på en konkret lokal forhandling, mener arbejdsgiverne

På et strejkemøde i Vejle udtales der kritik over konfliktforløbet af flere portører, som er utilfredse over, at de ikke er prioriteret lige så højt som social- og sundhedsmedarbejderne. Når der tales om ligeløn, så må det betyde, at også portørerne skal have stigninger i samme størrelsesorden som sosu'erne, mener de. Når FOA internt skævdeler, så eksempelvis portørerne bidrager til andre grupper uden selv at få ekstra, så burde portørerne ikke være udtaget til konflikt, er holdningen som den gengives af forbundets næstformand, Mona Striib, der var en af talerne på mødet. Mona Striib tilføjer, at portørerne i den igangværende konflikt på sygehusene ikke skal sæt-

te næsen op efter at få det samme som sosu'erne i kommunerne. Det er et krav, som FOA kun vil fastholde i forhold til sosu'erne i regionerne, for man kan ikke løfte alle faggruppers løn på en gang, siger næstformanden. Mona Striib tilføjer, at FOA altid har haft en skævdeling under de skiftende overenskomstforhandlinger, og det har været et middel i en løftestangsstrategi.

13. maj 2008: Kl. 14 tirsdag offentliggøres afstemningen om mæglingsforslaget på BUPL's overenskomstområde. Stemmedeltagelsen er med 69 pct. relativt høj, og der er samtidig et klart nej-flertal, idet 61 pct. af de deltagende medlemmer har stemt nej og 30 pct. ja. Dermed skal også pædagogerne i BUPL i konflikt. Strejken træder i henhold til forligsmandsloven i kraft på femtedagen efter offentliggørelsen af afstemningsresultatet, og dvs. at 13.000 pædagoger i 15 udvalgte kommuner vil gå i strejke fra og med mandag den 19. maj – med mindre regering og folketing i mellemtiden skulle beslutte at stoppe konflikten ved lov, hvilket der i skrivende stund ikke er noget, der tyder på. Under alle omstændigheder vil de politiske aktører afvente forhandlingen fra kl. 18 tirsdag mellem Sundhedskartellet og Regionernes Lønnings- og Takstnævn (RLTN). Spørgsmålet er, om det er muligt at skabe en konstruktion, hvorefter penge til vikarer kan omsættes til højere løn i takt med, at nogle af de mange sygeplejersker på deltid forøger deres arbejdstid. Det er formentlig sidste chance for at nå en forhandlingsløsning på sygehusområdet.

Pædagogernes nej skal formentlig ses i lyset af, at store medlemsgrupper var parate til konflikt og derfor var utilfredse med, at det i sidste øjeblik lykkedes at nå til et resultat i Forligningsinstitutionen. Det er på den måde en protest både mod resultatet og mod forbundets ledelse. I løbet af den sidste uge af afstemningen kan det også have givet nogle flere nej-stemmer, at FOA fik et forlig, der lagde yderligere midler oveni, og dermed i medierne flere steder blev udlagt som en markering af, at "det kan betale sig" at strejke. Problemet for pædagogerne er blot, at FOA ikke gennem konflikten har skaffet ekstra midler til de københavnske pædagoger, som via LFS er en del af FOA. BUPL's resultat har således ingen problemer med at matche resultaterne for de to andre "pædagogorganisationer" – FOA og SL. Derfor er det vanskeligt at forestille sig, at de kommunale arbejdsgivere har mere at tilføre dette område.

9. maj 2008: FOA's hovedbestyrelse, der er samlet fredag formiddag, beslutter at varsle en udvidelse af konflikten på det regionale område fra ca. 4.300 af de 21.000 FOA-medlemmer til omkring 8.000 strejkende. På grund af varslingsbestemmelserne sker udvidelsen først om fire uger. FOA og Danske Regioner har startet en talkrig om sosu-lønningerne på de regionale sygehuse. FOA har udtrykt bekymring over, at de regionalt ansatte sosu'er kommer bagud, men ifølge formanden for regionerne, Bent Hansen, er lønningerne på sygehusene på et højere niveau for sosu'erne end i kommunerne. Derfor bygger FOA's snak om rekrutteringsvanskeligheder for sygehusene på et grundlag, der strider med kendsgerningerne, mener regionerne.

"Efter det tilbud, der er givet, har en gennemsnitlig sosu-assistent i regionerne en årsløn, der er 17.000 kroner højere end i kommunerne," siger Bent Hansen og fortsætter: "Vi troede egentlig vi var på vej til at lave en aftale. Hvorfor han nu går ud og siger, at vi kommer bagud, det kan jeg simpelthen ikke forstå. Det er decideret fejlinformation."

Det ændrer dog ikke ved, at forliget med KL og tilbuddet fra regionerne er på forskellige niveauer. Lønnen vil med de tal, der ligger på bordet, stige mest for so-

su'erne i kommunerne.

En fælles konflikt burde have givet et fælles resultat, mener bestyrelsen i Teknik- og servicesektoren i FOA. Resultatet af forliget er for magert for sektorens medlemmer, og derfor anbefaler sektoren et nej ved urafstemningen. Det fremgår af en vedtagelse som sektoren har stilet til de faglige udvalg og formænd i sektoren samt forbundets hovedbestyrelse.

Forhandlingerne mellem Regionernes Lønnings- og Takstnævn (RLTN) og FOA brød sammen kl. 1 natten til fredag. Regionerne havde et ekstra beløb med til FOA's social- og sundhedsmedarbejdere, men det var ikke tilstrækkeligt til at få FOA's forhandlere til at sige ja. Regionernes tilbud lød samlet på 13,2 pct. Det er ikke så meget over det samlede kommunale resultat, som af FOA er gjort op til 13,4 pct. og af KL til 13,3 pct., men på grund af den langt større og bredere sammensatte medlemsgruppe på det kommunale område har der her kunnet gennemføres en skævdeling, så sosu'ernes lønstigninger kommer op på næsten 14 pct. Bent Hansen, der er formand for Danske Regioner, mener alligevel, at det regionale tilbud så nogenlunde kan matche kommunerne, men FOA's formand, Dennis Kristensen, finder, at det er uholdbart med så stor en forskel i lønstigning for de samme medlemsgrupper på de to områder. *8. maj 2008*: Organisationerne diskuterer fortsat, om pædagogerne i LFS under FOA eller i BUPL har fået den bedste overenskomst. BUPL holder fast i, at LFS ikke har opnået mere gennem strejken, mens LFS insisterer på, at de har fået et bedre resultat ved at gå i konflikt. Det kan være vanskeligt at sammenligne direkte, fordi regelsættet på de to områder ikke er identiske. Ifølge erfarne iagttagere er LFS' overenskomst-resultat mere sammenligneligt med overenskomster for socialpædagogerne i SL, og en sådan sammenligning viser, at LFS ikke gennem konflikten har opnået et bedre resultat end SL.

Ældresagen giver udtryk for, at de millionbeløb, kommunerne har sparet til lønudbetalinger under konflikten, ikke bør lægges i kassen og dermed eksempelvis dække et evt. underskud, som mange kommuner plages af, men i stedet bruges til ekstra pleje og bistand.

7. maj 2008: Der har efter forliget mellem FOA og KL været en vis bekymring i BUPL's ledelse over, om de pædagoger – fortrinsvis i København – der er medlemmer af FOA, har fået et bedre resultat end det, BUPL's medlemmer fik i det mæglingforslag, der er til urafstemning frem til den 13. maj. Men efter en nøjere granskning af resultatet konkluderes det i BUPL, at FOA's pædagoger ikke har fået et bedre resultat end BUPL'erne. Der håbes derfor fortsat på, at BUPL's medlemmer samlet set vil ende med at stemme ja.

Forhandlingerne onsdag mellem Sundhedskartellet og Danske Regioner foregår i en positiv atmosfære. Tilsyneladende ser parterne nye muligheder ved at tænke kreativt. Her og nu forhandles der dog ikke videre. Parterne mødes næste gang tirsdag efter pinsen. Der går forlydender om, at regionerne kan finde flere penge, hvis man kan spare på vikarbudgetterne ved at få flere af de ansatte sygeplejersker fra deltid til fuldtid. FOA og Danske Regioner mødes igen torsdag og her er der fortsat håb om, at parterne kan nå et forlig inden pinsen.

KTO's formand Anders Bondo Christensen siger i en pressemeddelelse, at der ikke er nogen problemer med forliget mellem FOA og KL – selv om der i sidste ende blev fundet en ekstra pose penge. Det er marginale forbedringer, der ikke forringer det

forlig, de øvrige KTO-organisationer har indgået. Men Anders Bondo Christensen advarer samtidig mod, at evt. kommende forlig eller politiske indgreb vedr. Sundhedskartellet kommer til at få en negativ virkning. Problemet er reguleringsordningen mellem det offentlige og det private arbejdsmarked. Hvis grupper, der endnu ikke har indgået forlig, får et resultat, der er over KTO-forliget, så vil det betyde en forringet regulering for de organisationer, der allerede har indgået forlig. Og det vil være uacceptabelt for KTO.

7. maj 2008: FOA og Danske Regioner bliver efter få timers forhandlinger tirsdag enige om, at der først skal gennemføres tekniske beregninger, før en egentlig politisk drøftelse. Meningen er, at den skal finde sted op til pinseweekenden, således at et forlig kommer på plads inden helligdagene. Parterne er enige om, at det kan være fornuftigt at få nedsat en kommission. Der er behov for at få kortlagt lønrelationerne, siger formanden for Danske Regioner, Bent Hansen. FOA's formand, Dennis Kristensen siger, at han går ud fra, at forliget kommer til at matche FOA's forlig med KL. Regionerne har ikke noget valg, mener han.

Det radikale Venstre udtrykker i forlængelse af forliget mellem FOA og KL ønske om, at der nedsættes en lønkommission, der også skal diskutere rekruttering til offentlige arbejdspladser, og tirsdag fremsætter SF sit bebudede forslag om en ligenlønskommission.

Det gøres op, at der nu på konflikten tre uger er foretaget 143.000 aflysninger af undersøgelser og operationer på sygehusene, og tallet stiger dag for dag. Selv om regionerne sparer mange lønkroner, mens konflikten løber, kommer der en ekstra regning, når den opståede ventelistepukkel skal afvikles. Det kan tage et halvt til et helt år og vil blive dyrt både i form af penge til overarbejde og betaling for behandlinger på privat hospitaler vedrørende de patienter, som bruger ventelistegarantien.

6. maj 2008: FOA og Danske Regioner mødes tirsdag kl. 16 for at genoptage forhandlingerne med et håb om en hurtig afslutning. Linien er lagt med forliget med KL, og det burde kunne gøres hurtigt, mener FOA. Formanden for Danske Regioner, Bent Hansen, kontakter tirsdag over middag DSR's formand Connie Kruckow, og der er enighed om, at mødes onsdag kl. 13 for at drøfte situationen. Connie Kruckow tager det som et tegn på, at Danske Regioner har ekstra midler at lægge på bordet. Sundhedskartellet holder dog fortsat fast i kravet om de 15 pct., og der forventes derfor ikke en hurtig forhandlingsløsning.

5.-6. maj 2008: Mandag aften siger FOA's hovedbestyrelse med 49 ud af 64 stemmer ja til det indgåede forlig. Forinden har FOA lagt en ny beregning frem, hvorefter forliget skulle give en stigning på 0,25 pct., eller mere end 100 mio. kr., hvor KL har angivet, at det kun er 0,1 pct. eller 35 mio. kr., der er lagt oveni det oprindelige tilbud til FOA. Det er en samlet ramme på 13,4 pct. til FOA, hvor det ifølge KL er 13,3 pct. Det kan være svært at vurdere her og nu, hvad der kommer nærmest det reelle resultat. Det vil først kunne aflæses, når "røgen har lagt sig". Men under alle omstændigheder er der tale om en marginal forbedring i forhold til det tilbud, der blev sagt nej til i første omgang, men tilstrækkelig til, at det store flertal sagde ok efter tre ugers konflikt. Enkelte grupper i FOA er utilfredse, fordi de store forbedringer for det meste er givet til SOSU'erne.

Sundhedskartellet med Dansk Sygeplejeråd i spidsen holder trods FOA's forlig fast i de hidtidige krav, dvs. 15 pct. plus en lønkommission med penge. Det fremhæver formanden, Connie Kruckow, mandag eftermiddag. Det afholder dog ikke forman-

den for Danske Regioner, Bent Hansen, fra tirsdag at håbe på nye forhandlinger. Han erkender, at det kan blive vanskeligt i forhold til Sundhedskartellet, men han håber på en hurtig forhandling og aftale for de 4.000 FOA-medlemmer, der strejker på de regionale sygehuse.

5. maj 2008: Efter intense forhandlinger fra fredag til mandag morgen – fra søndag middag med deltagelse af de politiske topforhandlinger – lykkes det for FOA og KL at indgå et nyt forlig. Ifølge KL's hovedforhandler, Mads Lebech, er der lagt 35 mio. kr. mere på bordet oveni det skævdelingstilbud til fordel for SOSU-grupperne på 432 mio. kr., der i forvejen var blevet tilbudt som en effekt af KTO-forliget. Dermed kan KL med tilfredshed se på, at konflikten standses, samtidig med at man holder sig så nogenlunde inden for den samlede ramme, der var fastsat med KTO-forliget. Dennis Kristensen vil ikke gå ind i en diskussion om, hvor meget der præcist er opnået oveni, men han fastslår, at der ligger større stigninger i resultater end det, FOA kunne have opnået i Forligsinstitutionen. Samtidig er det FOA's opfattelse, at forliget er bedre end det resultat, der ville være kommet ud af det efterfølgende politiske indgreb, som ellers med sikkerhed var kommet til at afslutte konflikten. FOA's hovedbestyrelse skal senere mandag tage stilling til forliget, og hvis tommelfingrene vendes opad, sendes forliget derefter til urafstemning. Resultatet af denne afstemning foreligger den 29. maj. Og i mellemtiden vil konflikterne blive suspenderet fra onsdag den 7. maj. Hvad medlemmerne vil sige til forliget, er et åbent spørgsmål. Der vil nok være en del skuffelser på grund af det stærkt opskruede forventningsniveau, men det vil måske veje tungere, at det er hidtil usete forbedringer, som FOA's forhandlere nu konkret kan præsentere medlemmerne for. At langt hovedparten af disse forbedringer allerede var en del af det tilbud, FOA tidligere har sagt nej til, spiller så nok en mindre rolle. Den skævdeling, der var i KTO-forliget, kan jo også ses som et udtryk for FOA's pres under OK 2008, og som forbundet nu efter tre ugers konflikt indløser.

I den sammenhæng er det et problem, at FOA ikke er kommet igennem med en fælles forpligtende erklæring om en ligelønskommission. Dette spørgsmål er kun omtalt i en hensigtserklæring, hvori det fremhæves, at en ligelønskommission er vigtig for FOA. KL nøjes med at sige, at de vil bidrage til kommissionens arbejde, hvis politikerne på Christiansborg skulle beslutte sig til at nedsætte en sådan kommission.

Reaktionerne fra nogle af de organisationer, der allerede har indgået og fået godkendt deres forlig, har været positive. Der var ellers frygt for, at ekstra penge til FOA ville true aftalemodellen, fordi det ved de næste forhandlingsrunder ville afholde organisationerne fra forlig, når erfaringen med FOA's konflikt var, at man kunne få mere ud af at strejke. Men den ekstra forbedring, der er kommet til, er så marginal, at det set i forhold til forbundets samlede omkostninger ved at føre konflikt, næppe vil friste nogen til at følge FOA's eksempel.

Forliget mellem FOA og KL sætter Sundhedskartellet under et stærkt pres. Uanset hvordan FOA's resultat gøres op, ligger det på et niveau, som ligger meget langt fra Sundhedskartellets krav. En forhandlingsløsning på det grundlag vil komme til at fremstå som et rent nederlag. Derfor er der ikke udsigt til et snarligt forlig, og det mest sandsynlige udfald vil være et politisk indgreb.

FOA's samlede konflikt er ikke overstået med forliget med KL. Tilbage står FOA's overenskomster med Danske Regioner – herunder ikke mindst SOSU-grupperne på hospitalerne. Spørgsmålet er, om der nu på grundlag af forliget mellem FOA og KL kan skabes en tilsvarende konstruktion for FOA's medlemmer på det regionale område. Det afhænger af, om regionerne på samme måde som kommunerne kan finde de ekstra millioner, som kan give den udslagsgivende marginale effekt.

2. maj 2008: Baggrunden for genoptagelsen af forhandlingerne mellem KL og FOA diskuteres. En vis træthed hos begge parter efter mere end to ugers konflikt er formentlig en væsentlig faktor, men endnu større betydning på lønmodtagersiden har det sikkert, at udsigterne til et politisk indgreb dels er temmelig lange, dels ikke vil give organisationerne noget ekstra oveni. Der kan således blive tale om flere ugers yderligere konflikt, uden at det vil forbedre resultatet. Ja, måske kan det for FOA's vedkommende blive ringere, end det tilbud om en forbedring udover KTO-forliget, der er givet af KL. Det kan blive vanskeligt for regeringen at stille et forslag, der ikke giver den præcist samme løsning for Sundhedskartellet og FOA, når der ikke foreligger konkrete delforlig, som har fastlagt fordelingen af den skæveling, som FOA er blevet tilbudt. Samtidig er udsigten til en lønkommission med midler, som ønsket af organisationerne, blevet forringet, idet Dansk Folkeparti har markeret, at en sådan kommission først skal nedsættes til efteråret, og at det efter al sandsynlighed bliver uden penge, da problemerne først skal kortlægges.

2. maj 2008: Den fortsat eksisterende ventelistegaranti under konflikten på sundhedsområdet ligner en guldgrube for de private hospitaler, men da de samlet kun dækker en mikroskopisk del af kapaciteten, kan de slet ikke følge med et stigende pres. Der skal ekstra mandskab til, og det koster i tillæg og overarbejde, så fortjenesten ved den forøgede aktivitet formindskes væsentligt. Formanden for sammenslutningen af privathospitaler i Danmark, Nis Astrup, udtaler således, at han håber strejken bliver kortvarig. Den umiddelbare effekt af konflikten påvirker dermed ikke i væsentlige grad balancen mellem det offentlige og det private sundhedsvæsen. Men spørgsmålet er, hvad der sker, hvis ventelistegarantien fastholdes uændret, når konflikten er afsluttet? Det vil være tage meget lang tid at afvikle den pukkel af udsatte operationer og undersøgelser, der er bygget op under strejken, og hvis mange bruger ventelistegarantien vil det også gøre det vanskeligt at klare opgaverne for den private del af sektorerne. Men der vil være mulighed/risiko for en betydelig forøgelse af kapaciteten på det private område. Det vil koste de regionale sygehuse dyrt økonomisk og det kan medføre en yderligere dræning af arbejdskraft fra de offentlige til de private sygehuse. Tendensen til stigning i private sundhedsforsikringer kan få yderligere fart og på sigt kan det medføre en trussel mod det skattefinansierede offentlige sundhedsvæsen i Danmark. Måske bliver en sådan udvikling den mest synlige langsigtede konsekvens af konflikten?

1. maj 2008: Første maj talerne er præget af konflikten i den offentlige sektor, men det er tydeligt, at Socialdemokraterne går med listesko og stadig fremhæver, at politikerne skal holde sig udenfor, mens SF fremhæver, at der skal nedsættes en ligelønskommission med penge til rådighed. FOA's formand, Dennis Kristensen, siger i sin tale ved det traditionelle møde i Fælledparken i København torsdag eftermiddag, at konflikten er et udtryk for det tredje kvindeoprør. LO's formand Harald Børsting fremhæver, at politikerne skal holde sig fra et indgreb. ”Jeg vil gerne gøre én ting klokkeklart: denne konflikt skal ikke løses på Christiansborg. Vores budskab til

Christiansborg-politikerne er meget enkelt: Hold nallerne væk! Parterne skal have ro til at forhandle.”

Den indledende sondering mellem KL og FOA onsdag eftermiddag forløber planmæssigt, dvs. at der her træffes beslutning om starten på en egentlig forhandlingsrunde. Der begyndes fredag formiddag med møder på embedsmandsplan, hvor alle muligheder skal endevendes, inden man på et senere tidspunkt samler de politiske forhandlere med Dennis Kristensen og Mads Lebech i spidsen. Der er et håb om, at man kan nå et resultat i løbet af weekenden eller først i næste uge, hvad enten det så bliver i form af et nyt forlig eller endnu et sammenbrud.

Der er en forventning om, at forligsmulighederne er relativt gode, fordi der sædvanligvis i den slags situationer først indledes en sådan ny forhandlingsrunde, når sonderinger har vist, at der er reel vilje til at nå et kompromis fra begge sider. Men opgaven er svær. På den ene side kræver FOA at få noget nyt og mere på bordet i forhold til tilbuddet fra KL umiddelbart før konflikten start. Og på den anden side fastholder KL, at den ramme, som er lagt med KTO-forliget – herunder selvfølgelig den betydelige skævdeling til fordel for SOSU-grupperne – stadig er grundlaget. Det er derfor fortsat et åbent spørgsmål, om der kan nås et kompromis, der betyder, at begge parter kan fremstå som sejrherre.

Det kan ses som et positivt tegn, at parterne har pålagt hinanden tavshed udadtil, så deres diskussioner flyttes ind ved forhandlingsbordet i stedet for at foregå i medierne. Og bortset fra enkelte bemærkninger fra Dennis Kristensen i forbindelse med 1. maj, som er en naturlig undtagelse, holdes dette løfte. Der signaleres åbenlys fredsvilje. Fx siger Dennis Kristensen, at FOA ønsker at suspendere strejken under afstemningsprocessen, hvis parterne når et forlig. Der er ingen grund til at ramme sagesløse yderligere i flere uger, hvis parternes forhandlere har fundet en løsning. Dermed kan konflikten måske allerede slutte onsdag i næste uge, er FOA-formandens budskab. Formentlig skal det ikke kun ses som et forsøg på at fremstå positivt over for befolkningen. Det er også af hensyn til forbundets strejkekasse. Hvis konflikten skal suspenderes, forudsætter det KL's accept, og selv om det måske kunne være fristende at lade forbundet bløde yderligere økonomisk, må det forventes, at KL vil hilse en sådan suspension velkommen.

Det skal understreges, at forhandlingerne alene drejer sig om FOA's medlemmer på det kommunale område. Men måske vil et forlig mellem FOA og KL efterfølgende også kunne føre til forhandlinger mellem FOA og Danske Regioner. For Sundhedskartellets vedkommende fortsætter konflikten uændret. Her er der ingen bevægelser af fronterne hverken i forhold til KL eller regionerne. Sundhedskartellet har igangsat en landsdækkende underskriftsindsamling i dagene fra den 1. til den 7. maj. Så viljen til at køre videre er fortsat stålsat. Dog er der problemer i nogle af de små medlemsorganisationer i kartellet. De har ikke midler til at betale løn til de strejkende ret meget længere. DSR's formand Connie Kruckow siger derfor, at de små forbund kan låne penge af DSR til at dække omkostningerne, så alle kan fortsætte den fælles kamp for ligeløn.

30. april 2008: Ifølge Ritzaus Bureau mødes KL og FOA onsdag eftermiddag kl. 16.30 til en ny runde forhandlinger. Spørgsmålet er, om det kan udvikle sig til egentlige realitetsdrøftelser, som kan bidrage til en løsning af den fastlåste situation.

30. april 2008: Der er ifølge flere medier udbrudt åben krig mellem fløjene i KL's bestyrelse, hvor især flere socialdemokratiske borgmestre og bestyrelsesmedlemmer

udtrykker forargelse over, at flertallet er parat til at trumfe et lockoutvarsel igennem. Borgmester Jan Trøjborg, Horsens, fremhæver, at KL kun er noget, når foreningen optræder som en enhed, og derfor er det ødelæggende med snævre flertal bag vigtige beslutninger. Flertallet med formanden Erik Fabrin i spidsen mener bare, at de udfylder KL's rolle som arbejdsgiverpart.

En undersøgelse foretaget for FOA viser, at forældre, der er berørt af konflikten på daginstitutionsområdet fortsat bakker de strejkende op trods de besværligheder, der følger med. Op til strejken udtrykte 67 pct. af forældrene sympati for de ansatte. Godt en uge ind i konflikten var det 69 pct.

Udsigterne til en ligelønskommission som ønsket af FOA og Sundhedskartellet synes at have lange udsigter, således udtaler både Socialdemokraterne og Dansk Folkeparti onsdag, at de ikke vil foretage sig noget, mens konflikten løber. Det er kun SF, der fortsat vil handle aktivt, og partiet vil på tirsdag stille et forslag i Folketinget om nedsettelse af en kommission. Dansk Folkeparti vil først vente til efteråret, og organisationerne skal ikke forvente, at der kommer penge med, udtaler partiets arbejdsmarkedsordfører, Bent Bøgsted. Formanden for FOA, Dennis Kristensen, er dybt skuffet over, at de partier, der tidligere udgjorde et flertal bag en kommission, ikke holder fast.

Danske Regioner meddeler, at de ikke har planer om at varsle lockout, da konflikten på sygehusene i forvejen er meget omfattende.

28.-29. april 2008: Mandag aften kommer FOA's formand, Dennis Kristensen, med et nyt udspil. Han vil tirsdag formiddag drøfte med hovedbestyrelsen i forbundet, om ikke det er på tide at slække på kravet om 15 pct. Med KL's lockoutrumlen er risikoen for et politisk indgreb kommet nærmere, og det er efter Dennis Kristensens opfattelse det bedste, hvis parterne selv kan finde en løsning. Derfor opfordrer han til forhandlinger, hvor FOA er parat til at give sig og forventer noget tilsvarende af KL. En del af en løsning kan være en ligelønskommission, der får mulighed for allerede i den kommende overenskomstperiode at bidrage til et løft til kvindefagene. Mads Lebech, KL's hovedforhandler, svarer, at KL ikke kan levere det sidste, da det er et politisk spørgsmål. Men KL bidrager gerne til diskussionen om, hvordan en mere bred lønkommission skal skrues sammen. KL er parat til at sætte sig ved forhandlingsbordet, og Mads Lebech minder i den forbindelse om, at der allerede er givet FOA et tilbud om en løsning, der ligger på et højere niveau end KTO-forligets 12,8 pct. Nogen umiddelbar løsning synes derfor stadig langt væk, men det kan måske være de første skridt væk fra den fastlåste situation, der kun lader et politisk indgreb tilbage.

Tirsdag middag forlyder det, at KL nu er ved at være parat til at udvide konflikten med et lockoutvarsel mod FOA's medlemmer. Der synes nu at være et flertal i KL's bestyrelse for en lockout, efter at Dansk Folkepartis bestyrelsesmedlem, Kaare G. Gravesen, har skiftet holdning, og KL's formand, Erik Fabrin, sender nu et forslag om lockout til høring i bestyrelsen. Tanken er at gennemføre en såkaldt "afpasset lockout", der svarer til de strejkende fra FOA, dvs. at lockouten yderligere vil sende ca. 38.000 ansatte på gaden. Varslet vil dog tidligst kunne fremsendes mandag den 5. maj, og lockouten vil dermed først træde i kraft efter de påkrævede fire uge tirsdag den 3. juni. Det er således i første omgang mest et symbolsk skridt. Umiddelbart synes det dog ikke at bringe et indgreb nærmere, idet statsminister Anders Fogh Rasmussen på sit ugentlige pressemøde tirsdag fortsat afviser, at regeringen har planer

om et indgreb. Regeringen følger gennem et embedsmandsudvalg situationen nøje, herunder ikke mindst hvordan det etablerede nødberedskab virker.

Konflikten ser ud til at kunne fortsætte længe endnu. Foreløbig er den 13. maj et pejlemærke. Det er den dag, hvor afstemningen om mæglingsforslaget på daginstitutionsområdet afsluttes. Jyllands-Posten har foretaget en opgørelse, der viser, at organisationernes strejkekasser er begrænsede. FOA har således umiddelbart midler til 28 dage endnu, mens DSR kan holde 38 dage yderligere og fysioterapeuterne 43 dage endnu. Sygeplejerskerne har netop besluttet at indføre et ekstrakontingent på 374 kr. for medlemmerne. Det opkræves første gang den 5. maj. FOA overvejer snart at følge trop.

Et velfungerende nødberedskab og opbakning i befolkningen er indtil da nødvendige forudsætninger for at kunne konflikte videre uden politisk intervention. Ifølge en undersøgelse foretaget af Rambøll for Jyllands-Posten, er det stadig næsten to tredjedele af befolkningen, der mener, at regeringen ikke skal blande sig. Det ser Dennis Kristensen som en stærk støtte til de strejkendes kamp, mens Mads Lebech mere vurderer det som et udtryk for opbakning til den danske model. Organisationerne gør fortsat meget ud af deres vilje til at sikre nødberedskabet. Således reagerer DSR på kritikken fra Hjerteforeningen fredag, om at udsatte undersøgelser og operationer risikerer at koste liv. Connie Kruckow svarer i et brev til foreningen, at DSR ikke har noget ønske om at tage patienterne som gidsler, og at foreningens repræsentanter lokalt i et samarbejde med ledelsen på de forskellige afdelinger gør alt for at minimere de negative konsekvenser.

28. april 2008: Formanden for KL, Erik Fabrin, udtaler mandag til Morgenavisen Jyllands-Posten, at KL snart vil beslutte at fremsende lockoutvarsler. Bestyrelsens beslutning fredag handlede om procedure. Fabrin havde ønsket, at KL's koordinationsudvalg – bestående af ham og næstformanden Anker Boye samt formanden og næstformanden for Løn- og Personaleudvalget, Mads Lebech og Kjeld Hansen, dvs. to socialdemokrater, en venstremand og en konservativ – fik mandat til at varsle lockout. Da der var uenighed i bestyrelsen om dette, vil beslutningen om varslet i stedet direkte blive forelagt og besluttet af bestyrelsen – formentlig på et møde senere på ugen. Erik Fabrin regner med, at varslet kun vil omfatte en del af FOA's medlemmer, dvs. at det bliver selektivt på samme måde som FOA's iværksatte strejke. Jordemødrene er på vej til at opgive deres strejke, da der er risiko for, at stop af graviditetsundersøgelser kan få fatale konsekvenser. Derfor vil de udvide nødberedskabet til også at omfatte konsultationer, og i praksis vil det betyde, at næsten samtlige 1100 strejkende jordemødre må tilbage på arbejdet. Jordemødrenes melding kommer i forlængelse af kritik fra lægeside, der blev offentliggjort fredag.

På ældreområdet fremsætter Ældresagen mandag krav om, at embedslægerne bør iværksætte tilsynsbesøg på de konfliktramte plejehjem og lave stikprøvebesøg hos ældre i hjemmeplejen. Det sker på baggrund af et stigende antal henvendelser fra pårørende til plejekrævende ældre om forhold, der grænser til omsorgssvigt. FOA svarer med det samme positivt på Ældresagens initiativ. Formanden for forbundets social- og sundhedssektor, Karen Stæhr, siger i en pressemeddelelse, at det også for FOA er vigtigt, at ingen ældre lider nød eller omsorgssvigt under konflikten.

Mandag er dagen, hvor FOA's udvidelse af strejkerne finder sted. Det er i alt 11.000 medlemmer, der nu er med i konflikten. 6.000 er inden for den allerede strejkeberørte social- og sundhedssektor, mens de 5.000 er ansatte i dagplejen, og dvs. et helt nyt område, der hermed bliver berørt af konflikten. Intet tyder dog på, at denne udvidelse i sig selv vil fremprovokere et politisk indgreb og dermed en afslutning på konflikten. Regeringen og partierne på Christiansborg har fortsat is i maven og afventer situationen – måske helt frem til den 13. maj, hvor afstemningsresultatet om mæglingforslaget på daginstitutionsområdet foreligger.

26. april 2008: FOA offentliggør lørdag en undersøgelse af lønforskelle fortaget for forbundet af SFI. Undersøgelsen viser forskelle i livsløn i millionklassen mellem kvindefag og mandefag. En svejser vil således tjene 15,4 mio. kr. mod 12,2 mio. kr. til en social- og sundhedsassistent. Denne form for ligelønsdiskussion med sammenligning af uddannelser af samme længde kommenteres i Jyllands-Posten af lektor Jørgen Stamhus, Aalborg Universitet. Han peger på, at uddannelse spiller en rolle for ens løn, men den kan kun forklare 40-50 pct. af en eventuel lønforskel. Resten skal forklares af faktorer som udbud og efterspørgsel, jobindhold og personlige kvalifikationer. Derfor kan man heller ikke uden videre forvente, at folk med samme uddannelsesniveau skal have samme løn, vurderer han. "Her hopper kæden af. Hvis man indførte det, ville det ende i ren planøkonomi og fjerne dynamikken på arbejdsmarkedet," siger Jørgen Stamhus.

25. april 2008: Efter mødet i KL's bestyrelse fredag formiddag kan det konstateres, at KL ikke uden videre kan varsle lockout af de kommunalt ansatte. Bestyrelsen vil ikke på det foreliggende grundlag give et sådant mandat. Hvis ledelsen i KL ønsker at bruge lockoutvåbnet som svar på den igangværende strejke, skal bestyrelsen således tages med på råd igen. KL's formand havde ellers forud for mødet talt for, at KL skulle gøre klar til en lockout, men socialdemokraterne i bestyrelsen var skeptiske, og spørgsmålet blev således udsat indtil videre. Erik Fabrin vil nu sende et forslag, som bestyrelsen senere skal tage stilling til.

25. april 2008: En rundringning foretaget af Ritzau til bestyrelsesmedlemmerne i KL viser fredag formiddag, at der næppe er et flertal bag et forslag om at udvide FOA's strejke med en lockout, som formanden for KL ellers har luftet muligheden for tidligere på ugen. Ifølge KL's næstformand, Anker Boye (S), vil Socialdemokraternes anbefaling være, at man ikke optrapper konflikten. En lockout vil forstærke de negative virkninger for borgerne, og det ønsker man ikke at medvirke til her og nu. Da også SF's og Dansk Folkepartis repræsentanter i bestyrelsen siger nej til at give mandat til lockout, er der på forhånd et flertal på ni ud 17 imod. Da en lockout først vil kunne få virkning efter en varsling på fire uger, forekommer det mest at være et symbolsk skridt, men heller ikke det synes flertallet i KL at være parat til at tage. Fredag offentliggøres en stor international lønundersøgelse med deltagelse af professor Niels Westergaard-Nielsen, Handelshøjskolen i Århus. Undersøgelsen sammenligner mindstelønningerne i en række lande, og den viser, at Danmark er et lønmæssigt slaraffenland. Det er kun en lille gruppe, der er på mindsteløn i Danmark sammenlignet med næsten alle andre lande, og der er samtidig en stor udskiftning i denne gruppe. Ydermere er den danske mindsteløn på et meget højt niveau. Bagsiden af medaljen er derfor på den ene side, at det er vanskeligere i Danmark end i mange andre lande for marginaliserede grupper – herunder ikke mindst indvandrere – at

komme ind på arbejdsmarkedet. På den anden side belaster det høje lønniveau konkurrenceevnen, men det har kunnet overvindes ved høj effektivitet.

24.-25. april 2008: Ifølge Danske Regioner har konflikten til og med torsdag betydet, at 67.000 aftaler – heraf 54.000 ambulatoriebesøg – er blevet aflyst. Selv om alle livsnødvendige undersøgelser og behandlinger gennemføres, er der ifølge flere læger risiko for fejlskøn i udvælgelsen, således at fx patienter med hjertelidelser risikerer at få yderligere komplikationer og i værste fald dø som en direkte følge af den igangværende konflikt på sygehusene. Sundhedsminister Jakob Axel Nielsen stoler dog på, at systemet virker, så de patienter, der har behov for behandling nu og her, også får det. Lægerne mener, at det er næsten umuligt at undgå fejl, når vurderingen af, hvad der er livsnødvendigt næsten udelukkende bygger på skriftligt materiale som journaler o. lign.

Kampen om at vise det mest ansvarlige ansigt fortsætter mellem parterne. KL svarer således onsdag på FOA's pressemeddelelse fra dagen før, hvor forbundet undrede sig over, at KL ikke ville være med til at suspendere konflikten på et plejecenter i Århus, hvor der ikke kunne sikres et tilstrækkeligt nødberedskab. KL har ikke sagt nej til at stoppe konflikten på plejeboligerne Havkær, hedder det i pressemeddelelsen fra KL. Men KL har ønsket at følge de almindelige fagretlige regler, hvorefter en sådan suspension vil være permanent gældende og ikke – som FOA har ønsket det – kan gøres midlertidig.

23.-24. april 2008: Onsdagens store diskussionsemne er meldinger fra KL, hvor bestyrelsen fredag vil tage stilling til om en evt. fremsættelse af lockoutvarsel mod FOA. Hvor mange, der skal omfattes, og i givet fald, hvornår der skal varsles, er der ikke umiddelbart taget stilling til. KL's formand, Erik Fabrin, fremhæver, at det kan blive nødvendigt at optrappe konflikten for at få lagt et tilstrækkeligt pres, der kan få parterne tilbage til forhandlingsbordet. En konflikt er et udmattelsesslag, og derfor har begge parter deres kampmiddel - henholdsvis strejke og lockout. KL har i første omgang ikke varslet lockout for ikke unødigt at øge generne for befolkningen, men hvis det medfører, at konflikten nærmest kan fortsætte uendeligt, er det nødvendigt at overveje en optrapning. Formanden for FOA, Dennis Kristensen, ser truslen om lockout som et forsøg på at fremprovokere et politisk indgreb og mener, det er for slattent, når KL på den måde forsøger at få storebror til at rage kastanjerne ud af ilden. Erik Fabrin og KL's hovedforhandler, Mads Lebech, fremhæver, at det faktisk er FOA, der med store annoncer i aviserne appellerer til politikerne på Christiansborg. I modsætning til Sundhedskartellet med DSR i spidsen har FOA desuden valgt et begrænset konfliktvarsel, der i første omgang omfattede 23.000 ansatte i ældreplejen, på hospitalerne mv. Ganske vist udvides strejkerne på mandag den 28. april med 12.000 FOA-medlemmer – herunder 5.000 dagplejere og yderligere 7.000 på sundhedsområdet – men det er stadig kun en mindre del af de omkring 200.000 medlemmer, der er sendt i konflikt. KL's synspunkt er derfor, at det ikke er FOA, der skal bestemme omfanget af konflikten, så effekten set fra FOA's synsvinkel kan maksimeres for den minimale omkostning. Det er konfliktens logik i det kollektive aftalesystem, at arbejdsgiverne må reagere med en optrapning, som det tidligere er sket i 1995 i forhold til sygeplejerskerne og i 1981 i forhold til socialrådgiverne. (Se [faktaboksen](#) om anvendelsen af lockoutmidlet i konflikter på det offentlige arbejdsmarked). Da især DSR har iværksat en nærmest altomfattende konflikt, og da det i sig selv har betydet store vanskeligheder med at sikre nødberedskabet, har Danske Regioner ingen planer om at varsle lockout.

En meningsmåling foretaget af Megafon for TV2 viser onsdag, at støtten til de strejkende synes at være stigende i befolkningen. Således er det 80 pct. af danskerne, der udtrykker sympati for konflikten på ældre- og sundhedsområdet. Ugen før var tallet på 72 pct. Udviklingen i holdningen i befolkningen giver således intet grundlag for et politisk indgreb og alle partier markerer da også, at der ikke er planer om noget sådant. I LO spås det også, at konflikten kan blive langvarig og LO's formand Harald Børsting fremsætter overfor Nyhedsbrevet 3F med sin hidtil mest entydige støtte til de strejkende organisationer. Harald Børsting fremhæver således, at det i sidste ende handler meget om finansminister Lars Løkke Rasmussens vilje og evne til at løse op, hvis konflikten skal slutte på en rimelig facon.

”Når tiden er den rette, vil LO øge presset på, at politikerne finder de nødvendige midler til at rette op på de skævheder, som er årsagen til konflikten, siger Harald Børsting, der minder om, at Dansk Folkeparti, Socialdemokraterne, SF og Enhedslisten har været indstillet på at bruge 5 milliarder kroner på at rette op på skævhederne.” Om det i givet fald handler om den umiddelbare afslutning af den nuværende strejke eller om udfaldet af et evt. efterfølgende kommissionsarbejde, fremgår ikke af LO-formandens udtalelse. Han udtaler dog senere torsdag eftermiddag til Ritzaus Bureau, at FOA – selv om forbundet er en del af LO – ikke skal regne med, at LO vil presse partierne til at leve op til gamle valgløfter. ”Det er ikke realistisk. Jeg har ingen intentioner om at presse for en politisk løsning. Det politiske system er kun interessant i forbindelse med deres rolle som arbejdsgivere for offentlige ansatte”, siger LO-formanden.

Måske kan konflikten få lov at løbe helt frem til midten af maj. Tirsdag den 13. maj offentliggøres resultatet af afstemningen om mæglingsforslaget på daginstitutionsområdet, og med mindre der sker større ændringer i befolkningens holdning til konflikten og/eller opstår problemer med nødberedskabet vil politikerne måske vente til denne afstemning er overstået. Hvis pædagogerne siger ja, understreges det yderligere, at man ikke kan give mere til de strejkende grupper på social- og sundhedsområdet, og så kan politikerne gribe ind – også i lyset af starten på en eventuel lockout. Hvis pædagogerne siger nej, kan det også danne baggrund for et indgreb, fordi udsigten til en eskalering af konflikten kan få politikerne til at mene, at velfærdssamfundet ikke kan holde til mere.

Disse spekulationer kan dog også blive gjort til skamme af et hurtigere indgreb.

Sammenlignet med begrundelsen for indgrebet i 1999, hvor sygeplejerskernes konflikt blev standset efter en uge, er der således allerede nu argumenter nok for en politisk intervention. Dengang handlede det i høj grad om, at sundhedsvæsenet blev for belastet af de mange udsatte behandlinger og undersøgelser.

Det ser i øvrigt ud til, at privathospitalerne får vanskeligt ved at klare en del af puklen, mens konflikten løber. Onsdag meddeles det således, at flere privathospitaler har måttet aflyse planlagte operationer. Problemet er, at privathospitalerne er afhængige af de blodprøver, der normalt laves i blodbankerne på de offentlige sygehuse. Og da blodbankerne er strejkeramt, kan sådanne prøver ikke foretages.

21.-22. april 2008: Som konflikten nærmer sig den anden uge fortsætter kampen om den offentlige mening. Organisationerne er meget omhyggelige med at tilrettelægge nødberedskabet, som de er forpligtet til i henhold til hovedaftalerne, på en måde, så virkningerne på patienter og plejekrævende ældre bliver så begrænset så muligt. Det har som effekt, at det kun er 12.000 af de 35.000 sygeplejersker, der er varslet strejke

for, som reelt er kommet i konflikt. De øvrige 22.000 deltager enten i det etablerede nødberedskab eller arbejder på områder, hvor konflikten helt er suspenderet. Det sker de steder, hvor der ikke kan etableres et tilstrækkeligt nødberedskab uden deltagelse af vikarer, der på grund af arbejdskraftmanglen mange steder er nødvendige for at få dagligdagen til at fungere. Og da der ikke må anvendes vikarer til dækning af strejke-ramt arbejde, er det nogle steder blevet nødvendigt helt at suspendere konflikten, fordi den faste stab ikke er tilstrækkelig til at garantere nødberedskabet. Disse forhold gælder både på sygehusene og i ældresektoren, og såvel Sundhedskartellet som FOA kommer igen og igen ud med det budskab, at de gør alt for at minimere virkningerne for de svage grupper, der rammes. Således meddeler FOA mandag, at forbundet har etableret en hotline, hvortil man kan rapportere problemer, så de hurtigst muligt kan afklares. Og tirsdag udtrykkes i en pressemeddelelse på foa.dk forundring over, at Århus kommune har sagt nej til at suspendere konflikten på et plejecenter, hvor man ikke har det nødvendige personale internt til at etablere nødberedskabet.

På grund af begrænsningerne i konflikten vil det rent teoretisk for parterne være muligt at forsætte nærmest uendeligt. Og når nødberedskabet fungerer får politikerne ikke et påskud til at gribe ind. Hvis man ser på tidligere indgreb er det dog tydeligt, at alene den daglige aflysning af i tusindvis af undersøgelser og behandlinger vil kunne være tilstrækkeligt begrundelse til et indgreb. Hvis konflikten fortsætter i mange uger vil ventelisterne nå op på et niveau, som det vil tage meget lang tid efterfølgende at få indhentet – også selv om kapaciteten i den private sundhedssektor udvides. Samtidig er det oven på bededagsweekenden først nu, at hverdagen med strejkerne for alvor går i gang og så kan de negative historier hurtigt melde sig. Nogle eksempler har allerede vist sig. Bl.a. en historie om, at der fra kommune til kommune og næsten fra plejecenter til plejecenter er stor forskel på, hvor meget hjælp der fortsat ydes i ældreplejen. En anden historie melder, at anoreksiramte er blevet sendt hjem fra et center i Århus – selv om denne sådanne patienter ifølge pårørendeforeningen i høj grad kan være livstruede.

I Sverige er sygeplejerskerne også utilfredse med deres lønforhold. Således meddeles det mandag, at 2.500 sygeplejersker har indledt en strejke, efter at lønforhandlingerne brød sammen i weekenden. Sygeplejerskerne har stillet krav om en mindsteløn på 22.000 svenske kroner og sagt nej til arbejdsgivernes tilbud om 21.000 kroner om måneden.

17.-20. april 2008: Torsdag samles i tusindvis af strejkende på Christiansborgs Slotsplads for at markere deres krav og presse politikerne. Til syvende og sidst er det regeringen og Folketinget, der skal levere ekstra penge, hvis FOA og Sundhedskartellet skal opnå noget ekstra, så samtidig med at organisationerne beder politikerne om at lade konflikten løbe i overensstemmelse med spillereglerne i den danske model, beder de i realiteten samme politikere om at tage affære. Sundhedskartellet sender direkte et brev til Folketingets medlemmer, hvor de inviteres til at møde op ved demonstrationen, der har en deltagelse på 20.-30.000 eller helt op til 40.000 – afhængig af hvem, der vurderer.

Den lange bededagsweekend er fyldt med udendørsaktiviteter i det gode forårsvejr, hvor de strejkende viser deres entusiasme, samtidig med at nye undersøgelser viser fortsat opbakning i befolkningen. Det kulminerer med et stort folkemøde på Rådhus-

pladsen i København, hvor 100 året for indførelsen af den kommunale valgret til kvinder fejres, og hvor FOA's og Sundhedskartellet's aktuelle ligelønskamp også markeres.

Bededagsweekenden er samtidig en periode med lav aktivitet på sygehuse og i plejecentre, og derfor er der heller ikke mange historier om de negative konsekvenser ved en strejke, der rammer svage grupper med stort behov for pleje og behandling. Både FOA og Sundhedskartellet må flere steder standse konflikten, fordi det viser sig at den daglige bemanning minus vikarer, der ikke må bruges under konflikt, er ringere end nødberedskabet. Paradoksalt nok giver det på nogle sygehusafdelinger en bedre kvalitet i arbejdet, fordi det nu er det faste personale, der møder op, hvor der under normale omstændigheder var blevet fyldt op med vikarer, uden større viden om forholdene. Det er en illustration af, at det er vanskeligt at gennemføre konflikter indenfor de sårbare velfærdsområder.

Nu står hverdagen for døren, mens konflikten nærmer sig afslutningen på den først uge, og så vil de negative virkninger – først og fremmest i form af tusindvis af aflysninger af undersøgelser og behandlinger – for alvor begynde at vise sig.

I Magasinet Søndag på DR fremhæver KL's hovedforhandler, Mads Lebech, endnu engang i en diskussion med FOA's formand, Dennis Kristensen, at FOA har sagt nej til et tilbud, der favoriserede sosu-medarbejderne. De lå til at få en forbedring på 13,9 pct., i stedet for de 12,8 pct. som er det gennemsnitlige resultat på det kommunale område. Dennis Kristensen siger, at det er rigtigt nok med de 13,9 pct., men der skal mere til for at sikre, at alle får en acceptabel løsning.

17. april 2008: Danske Regioner fremhæver i en pressemeddelelse, at DSR's oplysninger om sygeplejerskernes lønefterslæb indeholder misvisende dokumentation. Det er fejlagtigt, når Sundhedskartellet og DSR påstår, at offentligt ansatte sygeplejersker ligger 23 pct. under de privat ansatte sygeplejersker. Organisationerne tager således ikke højde for det meget større genetillæg, som de offentligt ansatte får. Danske Regioner kritiserer også, DSR's krav om compensation for et lønefterslæb på 27 pct. i forhold til beskæftigede i den private sektor med tilsvarende uddannelseslængde.

”Men i Danmark gives der ikke samme løn til medarbejdere med samme uddannelseslængde – hverken internt på det kommunale/regionale arbejdsmarked, det statslige og det private arbejdsmarked eller på tværs af de tre arbejdsmarkeder. For eksempel får ansatte inden for jordbrug og fiskeri en lavere løn end sygeplejersker, selv om de også har en mellemlang videregående uddannelse. Og personer med en mellemlang videregående uddannelse inden for samfundsvidenskab, som er ansat i det offentlige, har et endnu større lønefterslæb til beskæftigede i det private end sygeplejerskerne”, hedder det i pressemeddelelsen.

17. april 2008: Mens der stadig offentliggøres en række opinionsundersøgelser, der viser, at befolkningen bakker op om de strejkendes krav, udsender DA en analyse, der viser, at befolkningen ikke har reel viden om deres lønninger. Mindst otte ud af 10 tror, at såvel sygeplejersker som social- og sundhedsansatte tjener mindre end de reelt gør. Det får DA's adm. direktør, Jørn Neergaard Larsen, til at sige, at der er blevet tegnet et fordrejet billede, og skal man have en konflikt, så skal det være på et korrekt oplyst grundlag. FOA og DSR mener dog, at DA bruger for høje tal, fordi de medregner arbejdstidsbestemte tillæg.

Formanden for KL's Løn- og Personaleudvalg, Mads Lebech, fremhæver, at der i KTO-forliget er indbygget en skævdeling, der betyder, at FOA's medlemmer i ældresektoren i realiteten fik et tilbud på 13,9 pct. i stedet for den gennemsnitlige ramme

for forliget på 12,8 pct. KL lagde et tilbud på bordet, som ville give særligt sosu'er med tre og seks års anciennitet høje stigninger. Helt op til 4.300 kr. om måneden eller omkring 20 pct. FOA's formand, Dennis Kristensen, erkender, at der lå et tilbud, der pegede i den rigtige retning, men det var bare ikke nok, fordi det kun var en mindre medlemsgruppe, som ville få de store stigninger, som andre FOA-medlemmer dermed også skulle bidrage til. Det er også et problem for FOA, at der ikke er et ekstra løft til andre kvindegrupper som dagplejere, pædagogmedhjælpere og pædagoger.

Mads Lebech har repliceret, at fordelingen som gav nogle sosu-grupper meget høje stigninger, mens andre lå på et lavere niveau, var et forhandlingsoplæg, som i høj grad kunne diskuteres. FOA har bare ikke ønsket at gå ind i den diskussion. Men realiteten er stadig, at FOA's social- og sundhedsmedarbejder fik et tilbud, der lå over en procent højere end KTO-forligets 12,8 pct., mener lønudvalgsformanden. Det er formentlig ikke mindst i lyset af denne skævdeling, at man skal se de fortsatte advarsler fra repræsentanter for nogle af de store organisationer, der har sagt ja til forliget. Bl.a. siger AC's formand, Sine Sunesen: "Strejkevåbenet er en naturlig del af den danske model, og FOA og Sundhedskartellet er i sin gode ret til at bruge det. Men det er utroligt vigtigt at advare politikerne. Når der formentlig kommer et politisk indgreb, så nytter det ikke, hvis de strejkende får procentvis større lønstigninger end dem, der selv har forhandlet sig til et resultat. Det vil blive særdeles negativt modtaget blandt brede lønmodtagergrupper." Men det er helt ok, hvis parterne kan forhandle sig til en mere acceptabel fordeling inden for rammen på de 12,8 pct., mener hun.

Den megen tale om en lønkommission som en afslutning på konflikten får aktører fra det private overenskomstsystem på banen. Næstformand i 3F, Jana Korczak, og formanden for HK/Handel, Jørgen Hoppe, fremhæver således, at en lønkommission ikke kun skal se på offentligt ansatte grupper. Den må på tilsvarende måde som i Norge også vurdere forholdene på det private arbejdsmarked. "Der er simpelthen forskel på værdisætningen af kvinders og mænds arbejde, uanset om de er ansat i det offentlige eller i private firmaer," siger Jane Korczak. FOA's formand, Dennis Kristensen, vender sig mod dette forslag, idet FOA ønsker en effektiv og meget målrettet kommission, der hurtigt kan afslutte sit arbejde.

De overenskomststridige strejker op til konflikten og på konfliktens første dag henholdsvis for FOA-medlemmer i Aalborg og pædagoger i Gladsaxe stopper torsdag morgen, hvor arbejdet på opfordring fra de faglige organisationer bliver genoptaget.

16. april 2008: Forbundene for de statsansatte i Offentligt Ansattes Organisation (OAO) har samlet sagt et klart ja til den treårige aftale, som er indgået mellem CFU og Finansministeriet. Stemmeprocenten blev 52,89 pct. Heraf sagde 69,35 pct. ja og 30,33 pct. nej til resultatet. Formanden for OAO/Stat, Flemming Vinther, finder det meget positivt, at forbund og medlemmer har stemt så tydeligt ja. Han ser det som et udtryk for, at forliget imødekommer de statsansattes krav til lønfremgang og bedre pension. Samtidig sikrer forliget, at vores lønudvikling følger de privatansattes, siger Flemming Vinther.

Det er overvejende LO-forbund, der er med i OAO/Stat. Blandt organisationerne med et markant ja er HK/Stat, hvor 77,47 pct. har stille sig positivt til resultat, mens 22,05 pct. har været imod. Det er formanden for HK/Stat, Thora Petersen, godt til-

freds med – især fordi deltagelsen i afstemningen har været større end sædvanlig. Stemmeprocenten er således blevet hævet fra 43 pct. i 2005 til 51 pct. i 2008.

AC's afstemning om overenskomstforligene blev allerede overstået fredag den 11. april med et klart ja, og da også den tredje store sammenslutning på det statslige område, Stats- og Kommunalt Ansattes Forhandlingsfællesskab, SKAF, fredag eftermiddag kunne gøre resultatet op på den positive side i de tre tilsluttede centralorganisationer LC, OC og CO II, er det samlede statsforlig dermed endelig godkendt, og de opnåede forbedringer vil nu blive iværksat med tilbagevirkende kraft per 1. april 2008. Formanden for CFU, Sine Sunesen, der også er AC-formand, udtrykker i en pressemeddelelse sin tilfredshed med den tydelige opbakning til forliget. "De gode resultater skyldes ikke mindst en stærk solidaritet og et rigtigt godt samarbejde mellem centralorganisationerne i CFU under vilkår, der ikke har været de nemmeste", siger hun.

Med godkendelse af CFU-forliget er overenskomsterne for perioden 2008-11 nu på plads for mere end halvdelen af de offentligt ansatte. Tilbage står på den ene side BUPL, hvis medlemmer frem til 13. maj stemmer om det fremsatte mæglingforslag, og på den anden side FOA og Sundhedskartellet, der er gået i strejke.

16. april 2008: Ved døgnets begyndelse onsdag er konflikten en realitet. Der var varslet strejke for op imod 100.000 medlemmer af Sundhedskartellet og FOA, men på grund af det nødberedskab, som parterne i henhold til deres hovedaftaler er forpligtet til at realisere, er det omkring 75.000 medarbejdere fra de offentlige sygehuse, daginstitutioner og ældreplejer, der nedlægger arbejdet, fremgår det af en opgørelse foretaget af Politiken med de faglige organisationer som kilde. For Dansk Sygeplejeråds vedkommende var omkring 30.000 udtaget til strejke, men mere end en fjerdedel af disse svarende til 8.000 sygeplejersker nedlægger alligevel ikke arbejdet, fordi de indgår i nødberedskabet, der skal sikre, at strejken ikke truer patienters liv eller førlighed. Konflikterne starter ifølge medierne med stor folkelig opbakning, idet en række meningsmålinger viser, at et flertal har sympati med konflikten og de strejkendes krav.

Selv om LO's daglige ledelse i overensstemmelse med den eksisterende praksis i forbindelse med overenskomstmæssige konflikter har besluttet at støtte FOA økonomisk, er det dog så som så med sympatien hos de øvrige LO-organisationer på det offentlige område. Således udtaler formanden for HK/Kommunal, Bodil Otto, formanden for Socialpædagogernes Landsforening, Kirsten Nissen, samt formanden for 3F's Offentlige Gruppe, Ellen K. Lykkegård, at det er uholdbart for aftalesystemet, hvis FOA og Sundhedskartellet opnår mere ved at gå i konflikt, end de kunne have opnået ved at indgå forlig sammen med de øvrige organisationer. "Sundhedspersonalet kan ikke sprænge rammen, for hvem vil så stemme ja til et overenskomstforlig næste gang. Jeg har været forhandler i mange år, og jeg har aldrig før prøvet at have så mange penge til rådighed. Vi har lavet en rigtig god aftale inden for de 12,8 pct., og det vil FOA også kunne," siger Kirsten Nissen til Berlingske Tidende. Formanden for Dansk Sygeplejeråd, Connie Kruckow, svarer på dr.dk: "Hvad skal man med fjender, når man har sådan nogle venner."

15. april 2008: Samtidig med, at Sundhedskartellet, FOA og de offentlige arbejdsgivere gør klar til konflikten onsdag, nærmer parterne sig afgørelsen i afstemningen om forliget mellem CFU og finansministeren. Det forventes tirsdag, at CFU i løbet af onsdag eftermiddag kan meddele, at det bliver et samlet ja. På det statslige område foregår afstemningen efter musketerprincippet, således at der i de enkelte centralorganisationer skal være et ja som forudsætning for, at det samlede forlig kan godkendes. AC har allerede afsluttet afstemningen med et ja, og det sandsynlige er, at det samme vil ske i de øvrige centralorganisationer. CO II gør sagen op på et repræsentantskabsmøde onsdag formiddag, og her tyder det efter Politiforbundets klare ja på, at CO II som helhed vil acceptere forliget. Det samme forventes i OAO, der organiserer LO-forbund m.fl. Her offentliggøres afstemningen for 3F's statsansatte medlemmer tirsdag. Lige godt halvdelen har deltaget i afstemningen, og der er 60 pct. ja-stemmer og dermed et solidt flertal. Dansk Funktionærforbund har tidligere offentliggjort, at dette forbunds medlemmer har stemt nej, og det samme kan blive tilfældet for enkelte andre organisationer, men det forventes ikke at blive af et omfang, der kan ændre det samlede positive billede. Resultaterne skal afleveres til OAO onsdag senest kl. 12.00 og endnu mangler store grupper, herunder ikke mindst HK/Stat. Centralorganisationerne meddeler onsdag eftermiddag deres stillingtagen til CFU, der derefter vil offentliggøre afgørelsen.

15. april 2008: Mere end 2.000 tillidsfolk fra FOA samles til stormøde i Odense dagen før konfliktstart. I Aalborg er der samtidig 200, der holder fagligt møde overenskomststridigt som opbakning til de kolleger, der skal i strejke onsdag. Den lokale FOA afdeling oplyser, at medlemmerne er blevet anbefalet at undlade at foretage en sådan overenskomststridig arbejds-nedlæggelse. På foa.dk oplyses det, at forbundet siger ja til en lønkommission, hvis der vel at mærke følger penge med i størrelsesordenen 4,5 mia. kr. Hvis det var tilfældet kunne strejken aflyses, udtaler Dennis Kristensen, allerede mandag aften i TV-Avisen. Regeringspartierne har udtalt sig positivt om en kommission, men i givet fald uden direkte tilførelse af midler. SF støtter en kommission med penge, mens Dansk Folkeparti holder spørgsmålet åbent. Socialdemokraterne vil ikke kommentere sagen afhensyn til den danske model. Parternes konflikt må respekteres uden indblanding fra politikerne, mener den politiske ordfører, Henrik Sass Larsen.

Statsminister Anders Fogh Rasmussen siger på sit ugentlige pressemøde tirsdag, at han nøje vil følge nødbredskabet, men at regeringen i øvrigt ikke har planer om politisk indgriben. Derfor vil han heller ikke tage stilling til spørgsmålet om en lønkommission.

14.-15. april 2008: På et bestyrelsesmøde mandag eftermiddag gøres afstemningerne blandt organisationerne i KTO op. Det kan derefter konkluderes, at KTO har godkendt forligene med henholdsvis KL og RLTN. KTO meddeler på den baggrund arbejdsgiverparterne, at forligene er godkendt, hvorefter de kan træde i kraft med tilbagevirkende kraft per 1. april 2008 for de 45 ud af de 46 medlemsorganisationer, der har deltaget i afstemningen. Dansk Funktionærforbund har stemt nej, og forbundet er dermed ifølge KTO's vedtægter ikke forpligtet af bestyrelsens godkendelse. Som en konsekvens af afstemningen har Dansk Funktionærforbund herefter varslet konflikt for ca. 35 medlemmer ansat i de kommunale lufthavne som sikkerhedsmedarbejdere mv. Strejken kan træde i kraft ved døgnets begyndelse den 15. maj 2008.

14. april 2008: På SF's landsmøde i weekenden den 13.-14. april deltager formændene for FOA, Sundhedskartellet og BUPL, Dennis Kristensen, Connie Kruckow og Henning Pedersen, i en paneldebat, hvor der advares kraftig imod politisk indgreb i konflikten. SF's formand, Willy Søvndal, markerer, at SF ikke er til sinds at stemme for et sådant indgreb, da årsagen til den opståede situation er regeringens ansvar.

Selv om de politiske partier generelt har markeret, at de ikke som udgangspunkt vil gribe ind, er der fra regeringspartierne meldinger, der kan tyde på, at et indgreb alligevel vil komme. Således siger de konservatives finanspolitiske ordfører, Lars Barfoed, lørdag til TV2, at regeringen ikke vil finde sig i, at der opstår livstruende situationer under konflikten og derfor følger man nøje med i det nødberedskab, der er etableret, for om muligt at reagere, hvis det ikke er effektivt. Det får Dennis Kristensen til på foa.dk at tale om en slet skjult trussel, der efterlader det indtryk, at beslutningen om et politisk indgreb stort set allerede er taget, før konflikten overhovedet er begyndt.

Det fremstår samtidig tydeligt, hvad et sådant indgreb vil komme til at bestå af. Idet både Venstre og Konservative markerer, at de ser positivt på nedsættelsen af en lønkommission, som kan være et plaster på såret i forbindelse med et indgreb, der i øvrigt fastholder niveauet i de forlig, der allerede er indgået for hovedparten af de offentligt ansatte.

Såvel Sundhedskartellet som FOA går nu ind for en sådan lønkommission, idet det dog forudsættes, at det er et initiativ, der kommer oveni en yderligere forbedring til de konfliktende grupper. Forslaget om en lønkommission blev først fremsat af FTF og DSR i sensommeren 2007, og dengang blev det afvist af FOA som en ren syltekrukke. Nu er holdningen ændret, idet der er et håb i organisationerne om, at der kan fastholdes et pres på det politiske system, så må man på længere sigt får et løft.

Der henvises i den sammenhæng endnu engang til den norske ligelønskommission, der i februar foreslog, at der fra statskassen blev afsat ekstraordinært 3 mia. kr. til offentligt ansatte kvindegrupper for at dække lønefterslæbet i forhold til den private sektor. Det er et løft, der endnu ikke politisk er gennemført, idet betænkningen er til høring frem til den 1. september 2008. Det må formodes, at det bliver en kompliceret opgave at realisere. Kommissionens forslag forudsætter nemlig, at der skal indgås en aftale mellem arbejdsmarkedets parter – såvel på det private som på det offentlige område – som sikrer, at lønudviklingen vil være større i den offentlige sektor end i den private, og at et lønløft til de offentligt ansatte ikke må udløse krav om kompensation fra privatansatte. På grundlag af en sådan aftale kan de tilførte midler derefter fordeles ved de næste overenskomstforhandlinger i den offentlige sektor.

Et mindretal i kommissionen, professor og rektor på Handelshøyskolen i Oslo, Tom Colbjørnsen, er imod forslaget med den begrundelse, at "... den sandsynligvis beskedne reduktion i lønforskellene mellem kvinder og mænd, som kan opnås med flertallets forslag, efter mindretallets mening ikke retfærdiggør de uheldige virkninger forslagene kan have på aftalefriheden i løndannelsen ..." Han henviser i stedet bl.a. til øget lokal løndannelse, som et mere effektivt middel.

14. april 2008: Sundhedskartellet og FOA's krav om en samlet lønramme på 15 pct. kritiseres af flere økonomer – bl.a. cheføkonom i Danske Bank, Steen Bocian – for at være på kanten af det samfundsøkonomisk forsvarlige. Det vil uundgåeligt smitte af på resten af løndannelsen, og så kan der blive skabt en løn/pris spiral, der svækker den danske økonomi. Connie Kruckow og Dennis Kristensen imødegår kritikken, idet de anser det for mere alvorligt, at et dårligt overenskomstresultat vil forøge rekrutterings- og fastholdelsesproblemerne i den offentlige sektor. FOA advarer imod, at et politisk dikteret resultat kan føre til ”sydeuropæiske tilstande”, hvor medarbejderne gang på gang nedlægger arbejdet.

12. april 2008: I sidste øjeblik lykkes det fredag KL og BUPL at nå til enighed om en ny fordeling inden for den fastlagte ramme på 12,8 pct., således at forligsmanden fredag aften kan fremsætte et mæglingsforslag, der sendes til afstemning blandt BUPL's medlemmer. Forliget vil give lønstigninger i den treårige periode på mellem 3.000 og 4.000 kr. om måneden. En markant ændring er, at KL er gået med til, at en del af midlerne til lokal løndannelse i stedet gives som generelt tillæg til alle, hvilket utvivlsomt vil blive opfattet positivt blandt medlemmerne. Formanden for BUPL, Henning Pedersen, mener, at man har fået taget et væsentligt skridt, men at der stadig er lang vej at gå, før pædagogerne i tilstrækkelig grad honoreres lønmæssigt for deres uddannelse. Men det tilbud, der nu ligger, er så godt, at det må være op til medlemmerne at afgøre, om det skal accepteres eller ej. Ur-afstemningen finder sted over de næste godt fire uger. Afgørelsen vil således foreligge tirsdag den 13. maj.

På de to øvrige områder, der dækkes af henholdsvis Sundhedskartellet og FOA, viser det sig som forventet ikke muligt at nærme sig et mæglingsforslag, da der igen er forhandlinger fredag aften i Forlingsinstitutionen. Derfor beslutter forligsmand Mette Christensen at afstå for muligheden for en yderligere udsættelse af konflikterne og erklærer forligsbestræbelserne for afsluttet. Det indebærer, at de varslede strejker vil træde i kraft fra døgnets begyndelse onsdag den 16. april. Det er ca. 70.000 medlemmer af Sundhedskartellets 11 medlemsorganisationer samt 23.000 medlemmer af FOA, der i første omgang kommer i konflikt. Efter et par uger følger yderligere 12.000 FOA-medlemmer, som der er varslet for senere. De regionale sygehuse rammes bredt over hele landet, samtidig bliver også en række kommuner omfattet af sygeplejerskernes strejke. FOA's konflikt rammer først og fremmest ældreplejen i hovedparten af landets 98 kommuner, men derudover omfattes også mange af de andre fagområder, som FOA's mange medlemsgrupper dækker, herunder eksempelvis dagpleje og daginstitutioner samt de regionale sygehuse. Samtidig er der i henhold til hovedaftalerne etableret et nødberedskab, således at al form for livsnødvendig behandling bliver gennemført.

Der er forskel på Sundhedskartellets og FOA's konflikter. FOA har valgt i første omgang at sende en relativ lille medlemsgruppe i aktion, og selv om mange kommuner og regioner rammes, er konflikten således partiel. Sundhedskartellet har derimod valgt, at foretage et massivt strejkevarsel fra begyndelsen. FOA's strategi er ifølge formanden Dennis Kristensen et udtryk for, at man ikke vil fremprovokere et politisk indgreb, men det er måske så netop det, der kan ske, med den omfattende konflikt mod sygehusområdet. Formanden for Sundhedskartellet og DSR, Connie Kruckow, fremhæver dog, at hun håber, ”at regeringen vil leve op til, hvad den har sagt om at holde fingrene fra overenskomstforhandlingerne, så vi får lov til at slå os til et resultat.” I første omgang udtaler Dansk Folkepartis arbejdsmarkedsordfører, Bent Bøg-

sted, og Socialdemokraternes politiske ordfører, Henrik Sass Larsen da også, at de ikke har planer om at deltage i et indgreb. Konflikten får sandsynligvis lov til at gå sin gang, og så vil politikernes beslutning afhænge af, hvordan forløbet i øvrigt bliver – herunder i opbakningen i befolkningen til de strejkende. Vil den kunne holde, når de alvorlige virkninger af konflikterne begynder at vise sig i form af forringet ældrepleje og en eksplosion i ventelisterne til behandling på sygehusene?

Både FOA og Sundhedskartellet holdt fast i et krav om en forhøjelse af den samlede lønramme til 15 pct. for at få taget fat på ”Projekt Mandeløn til Kvindefag”, mens arbejdsgiverne ikke ville fravige de 12,8 pct., som er gældende for de forlig, der er indgået og nu også godkendt af de øvrige organisationer på det kommunale og det regionale område, og som svarer til forliget i den statslige sektor. Her ser der også ud til at blive tale om en samlet godkendelse, men den formelle afgørelse finder først sted onsdag den 16. april – samtidig med at konflikterne på sygehusene og i ældresektoren mv. starter.

Hermed er den omfattende storkonflikt, der truede forud for forhandlingsstarten afværget. Langt den overvejende del af organisationerne, siger ja. Men samtidig er det et par af de helt store organisationer, der går i konflikt. I forhold til den samlede offentlige sektor bliver der således tale om forlig for knapt to tredjedele, mens godt og vel en tredjedel nu går i konflikt. Hermed er der tale om den mest omfattende konflikt på det offentlige arbejdsmarked.

På arbejdsgiversiden udtrykkes der ærgrelse over, at forligsvejen ikke kunne følges hele vejen rundt. Formand og næstformand for KL’s Løn- og Personaleudvalg, Mads Lebech og Kjeld Hansen, betegner således konflikten som unødvendig. ”Det er ærgerligt, at forhandlingerne med FOA og Sundhedskartellet nu er brudt sammen. Jeg tror, vi er mange, der har svært ved at forstå, at det, der for andre kommunalt ansatte er en rigtig god aftale, ikke er godt nok netop til disse to grupper,” siger Mads Lebech og tilføjer:

”Det er ekstra ærgerligt, at vi ikke har kunnet indgå forlig med FOA. I lyset af de rekrutteringsproblemer, som kommunerne oplever i forhold til social- og sundhedsmedarbejdere, har vi afsat et trecifret millionbeløb ekstra netop til den gruppe. KL har givet FOA et tilbud, der vil give en social- og sundhedsassistent med seks års anciennitet 4.000 kr. mere i lønposen hver måned. Når man oveni det beløb lægger de nye midler til lokal løndannelse, vil medarbejderen med seks års anciennitet samlet få i omegnen af 4.300 kr. ekstra hver måned.”

Det betyder, at der inden for KTO-forligets samlede ramme på i gennemsnit 12,8 pct., faktisk er plads til en skævdeling, således at FOA reelt ville bryde dette loft, hvis de indgik forlig. Og specielt for social- og sundhedsassistenternes vedkommende er man således tilbudt en forbedring på godt over de 14 pct. over den treårige overenskomstperiode.

Det har ikke være nok for FOA, der fastholder et krav om, at alle FOA’s medlemmer skal op på dette niveau, samtidig med at der skal ekstra midler til sosu-erne. FOA holder derfor fast i en samlet ramme på 15 pct. Dennis Kristensen siger ifølge Netredaktionen: ”De tal har været oppe på bordet, men nu er det ikke tiden for strid om tal. Det er ikke lykkedes os at få den lønstigning, der kunne have betyde en klar fremgang for kvindefagene.” FOA’s medlemmer er kampberedte viser en undersøgelse, forbundet har foretaget. ”Og vi bliver ved, så længe der er opbakning til det blandt medlemmerne og i befolkningen,” siger Dennis Kristensen.

11. april 2008: Fredag kl. 14 offentliggøres det samlede resultat af afstemningen om KTO-forliget. Kun en enkelt af de 46 medlemsorganisationer, der har stemt om forliget, har sagt nej. Det er Dansk funktionærforbund med omkring 250 kommunalt ansatte medlemmer, dvs. mindre end 0,2 pct. af KTO's samlede medlemstal.

Formanden for KTO, Anders Bondo Christensen, udtaler i en pressemeddelelse: "Jeg er glad for, at det i dag kan konstateres, at KTO-organisationer, der omfatter mere end 99,8 pct. af de ansatte, der har stemt om KTO-forliget, har sagt ja. Jeg er derfor sikker på, at også KTO's bestyrelse vil godkende KTO-forliget på mandag. Som jeg allerede har sagt nogle gange indebærer forligets samlede ramme på 12,8 pct., at vi får de største stigninger i tyve år. Det har sammen med en række andre forbedringer været med til at give markante andele af ja-stemmer i mange organisationer."

Ja-stemmerne udgør typisk over 80 pct. og i en del organisationer endda mere end 90 pct. I forhold til BUPL, der er havnet i Forligsinstitutionen, fordi forbundet ikke fandt, at der var nok i KTO-forliget, er det interessant, at 70 pct. af de deltagende medlemmer i den anden store pædagogorganisation, SL, har stemt ja til forliget.

11. april 2004: Fredag middag opgøres AC-organisationernes stillingtagen til overenskomst- og aftaleforhandlingerne 2008, som er foregået dels ved afstemninger i kompetente forsamlinger, dels ved urafstemning. Det samlede AC-resultat er hermed et markant ja, idet 80,1 pct. har stemt ja og 19,9 pct. nej. Da AC-organisationerne forhandler sammen i henhold til den indgåede forhandlingsaftale for OK 2008, er der også tale om en fælles stillingtagen. Det betyder, at AC siger ja til både KTO-forliget og CFU-forliget. De fire ud af 23 medlemsorganisationer, der har stemt nej, er således også omfattet af forligene.

10. april 2008: Torsdag eftermiddag offentliggøres resultatet af Politiforbundets stillingtagen til forliget på det statslige område. Afgørelsen er her taget af en ekstraordinær kongres, hvor 126 stemte ja og 50 nej, mens 4 undlod at stemme. Det svarer til et ja-flertal på 70 pct. Politiforbundet var nok det område i den statslige sektor, hvor der har været de største forventninger, og dermed også har været den største sandsynlighed for, at mange delegerede ville stemme nej. Dermed er det også overvejende sandsynligt, at der vil blive et samlet ja til CFU's forlig med finansministeren, når der gøres status i næste uge.

Blandt LO's medlemsorganisationer har der dog vist sig at være et flertal af nej-stemmer i Dansk funktionærforbund/Serviceforbundet. De har dog kun ganske få medlemmer i den offentlige sektor, og på det statslige område, hvor der stemmes samlet, vil de sandsynligvis blive vejet op af ja-stemmerne i andre LO-forbund. Forbundet har 256 medlemmer i KTO, hvor de således ikke fylder meget i det samlede billede. Men Funktionærforbundet skal nu tage stilling til, om de vil varsle konflikt, hvorefter forhandlingerne for denne lille gruppe vil fortsætte i Forligsinstitutionen.

10. april 2008: De kommunalt og regionalt ansatte medlemmer af 3F har med klart flertal sagt ja til KTO-forliget og de tilknyttede organisationsaftaler, meddeles det torsdag på 3f.dk. Stemmedeltagelsen har været meget høj efter 3F-standard med 53 pct., hvor den i 2005 lå nede omkring de 37. 60 pct. har stemt ja og 40 pct. nej, og formanden for 3F's Offentlige Gruppe, Ellen Lykkegaard, er glad for tillidsklæringen. Ja-procenten i 3F ligger ganske vist langt under resultaterne fra de fleste andre områder, hvor stemmerne er gjort op, men på baggrund af 3F'ernes tradition for kritisk stillingtagen er det faktisk et usædvanligt klart ja. Ellen Lykkegaard siger, at hun med det høje forventningsniveau, der har været, og med udsigt til en FOA-effekt, fordi de nu forhandler i Forligsen, faktisk er ret godt tilfreds med ja-procenten.

Det er alle de kommunalt og regionalt ansatte 3F'ere, der dermed er omfattet af forligene, hvis det ellers som forventet i morgen fredag ender med et samlet ja i KTO. Omsorgsmedhjælperne står dog i en særlig situation. De har kun taget stilling til det generelle KTO-forlig, idet deres områdes særlige forhold er "parkeret", indtil Forligsinstitutionen er færdig med at behandle de store pædagogiske områder med FOA og BUPL. Resultatet for det pædagogiske område vil så efterfølgende blive overført til overenskomsterne for omsorgsmedhjælpere.

9. april 2008: Der foreligger onsdag eftermiddag ifølge KTO nu afstemningsresultater fra 18 af de 46 organisationer, der er med i KTO-forliget. Alle har – som hovedregel med meget markant flertal – sagt ja. Som tidligere nævnt gælder det store grupper som HK'erne og lærerne, og herudover kan nævnes socialrådgivere og socialpædagoger, Dansk Metal, Kommunalforeningerne i Gentofte og på Frederiksberg, Halinspektørforeningen og Ledernes Hovedorganisation. Blandt de endnu ikke offentliggjorte resultater er der størst spænding om afstemningen i 3F. De 14 akademikerorganisationer stemmer samlet gennem AC, hvor det ser ud til at blive et ja.

8.-9. april 2008: Tirsdag gøres afstemningsresultaterne op i yderligere nogle organisationer. Således kan det konstateres, at der er markante flertal både i Gymnasieskolernes Lærereforening (næsten 80 pct. ja-stemmer) og DJØF (86,7 pct. ja-stemmer). Derimod er der blandt ingeniørerne et nej-flertal ved den vejledende urafstemning for både det regionale, det kommunale og det statslige område. Og på denne baggrund beslutter Ansatte Ingeniørers Råd den 8. april at sige nej til forligene. Resultaterne for de tre nævnte grupper indgår i den samlede afstemning i AC, hvor det dermed også er det samlede antal ja. og nej-stemmer, der afgør AC's stillingtagen. Med de resultater, der foreligger indtil nu, er der stor sandsynlighed for, at det vil blive et samlet ja, når den endelige opgørelse foretages fredag formiddag den 11. april. Det forventes også af formanden for AIR, Ole Høyer, som understreger, at ingeniørernes nej er et vink med en vognstang til de lokale arbejdsgivere i den offentlige sektor om, at der her må tages særlige hensyn til ingeniørerne, der har et markant efterslæb i forhold til deres privatansatte kolleger.

Dansk Sygeplejeråds analyseafdeling fremlægger tirsdag resultaterne af en ny undersøgelse af manglen på sygeplejersker. Den viser, at der mangler over 2.400 sygeplejersker på landsplan. Det er mere end en fordobling på to år. DSR's formand, Connie Krukow, udtaler sig om undersøgelsen til TV Avisen, hvor hun fremhæver, at det er patienternes sikkerhed, der bringes i fare. Sundhedsminister Jakob Axel Nielsen siger, at det er en langsigtet opgave at løse problemet, men meget kan gøres ved at satse på udenlandsk arbejdskraft, skaffe flere fuldtidsstillinger og ændre på arbejdsfordelingen, så sosu-assistenter kan løse en del af opgaverne.

7.-8. april 2008: FOA er mandag til møde i Forligsinstitutionen med arbejdsgiverparterne for at gøre status over forløbet. Mødet fører ikke til, at parterne når nærmere hinanden. De står stadig langt fra hinanden i spørgsmålet om den samlede ramme, hvor arbejdsgiverne holder fast i de 12,8 pct., der allerede af et stort flertal af organisationer er indgået forlig om. Forligsmanden, Mette Christensen, slutter mødet med at indkalde parterne igen til fredag den 11. april, hvor også Sundhedskartellet og BUPL skal møde i Forligsinstitutionen. FOA's formand, Dennis Kristensen, forventer, at det her må konstateres, at der ikke er mere at gøre ved situationen, så forligsmanden allerede fredag opgiver videre mægling, og en konflikt dermed kan bryde ud allerede på femtedagen herefter, dvs. onsdag den 16. april eller tre dage før, konflik-

ten vil blive en realitet, hvis forligsmanden blot lader den første udsættelsesperiode på 14 dage løbe ud. Forligsmanden har også mulighed for i samråd med de to øvrige forligsmand at gennemføre en anden udsættelse på 14 dage med henvisning til, at konflikterne vil have væsentlig samfundsmæssig betydning. Men hverken i FOA eller i de øvrige organisationer, der er på vej i konflikt, forventer man, at der vil ske en yderligere udsættelse.

3. april 2008: Kristelig Fagbevægelse meddeler, at medlemmer, som bliver omfattet af en evt. offentlig konflikt, vil få strejkeunderstøttelse. Som udgangspunkt er forbundet imod arbejdskonflikter og ønsker derfor, at medlemmerne skal forblive på arbejdet. Men hvis de mobbes eller på anden måde forhindres i at udføre deres arbejde, vil Kristelig Fagbevægelse give dem strejkegodtgørelse. Forbundet håber dermed at kunne undgå et tab af medlemmer under konflikten.

3. april 2008: Også forhandlingerne mellem FOA og Danske Regioner er nu afsluttet, således at det generelle forlig mellem KTO og RLTN også bliver gældende for FOA's medlemmer bortset fra spørgsmålet om lønrammen. FOA's formand, Dennis Kristensen, er dog utilfreds med, at man ikke som på det kommunale område i regionerne har kunnet få arbejdsgiverne med til en fritvalgsordning, ligesom der fortsat er uenighed om størrelsen på puljen til lokal løndannelse. FOA har derudover ikke kunnet komme igennem med kravet om en garanti mod lønnedgange ved strukturændringer på sygehusområdet.

Parterne har dermed nu gjort det hjemmearbejde, som forligsmanden satte dem i gang med, og det formodes, at forligsmanden i løbet af den kommende uge igen vil afprøve forligsmulighederne. Der er dog ikke særligt positive udsigter til et resultat, og Dennis Kristensen forventer derfor, at det vil ende med en konflikt fra den 19. april.

Ifølge 3F.dk ser der ud til at være et tæt løb mellem ja- og nej-siden blandt forbundets offentligt ansatte medlemmer. Et orienteringsmøde i Aalborg synes dog at antyde, at den nærmere orientering om resultaterne får medlemmer, der ellers havde overvejet at stemme nej, til at svinge over til et ja. Skepsissen i forhold til forligene er tilsyneladende størst blandt specialarbejderne, hvorimod rengøringsassistenterne er mere positive. Det afspejler sandsynligvis de tidligere stemmemønstre i de gamle forbund SiD og KAD, der i dag er samlet i 3F. I KAD var der således i modsætning til i SiD en tradition for at stemme ja til overenskomstforligene.

2.-3. april 2008: Mange medicinske afdelinger har så få ansatte, at de ikke engang kan stille med et nødberedskab. Det viser en rundspørge foretaget af dagbladet BT. Formanden for Danske Regioner, Bent Hansen, siger tirsdag til bladet, at der mangler 1.500 sygeplejersker på området. Ifølge Bent Hansen er en væsentlig årsag til denne mangel, at sygehusene ikke har været dygtige nok til at flytte opgaver fra sygeplejerskerne til social- og sundhedsassistenterne. Det er en udtalelse, der kritiseres skarpt af DSR's næstformand Dorte Steenberg. "Der er kun en måde at komme sygeplejerskemanglen til livs op: Bedre løn og arbejdsvilkår til sygeplejerskerne. I stedet for at gøre noget ved de reelle problemer forsøger Bent Hansen med en smart bemærkning at skubbe ansvaret for sygeplejerskemanglen fra sig. Oven i købet lægger han op til at skabe faggrænseproblemer i sundhedsvæsenet. Jeg synes ikke, det er seriøst. Jeg savner virkelig, at arbejdsgiverne tager deres ansvar alvorligt," siger Dorte Steenberg.

2. april 2008: Politiforbundets hovedbestyrelse anbefaler enstemmigt de delegerede, som skal tage stilling til aftaleforliget på en ekstraordinær kongres den 10. april, at stemme ja til de nye aftaler. Det er dels det generelle forlig indgået den 18. februar mellem finansminister Lars Løkke Rasmussen og de statsansattes forhandlingsfællesskab CFU, dels den specielle aftale om et nyt lønprojekt for politiet mv., som er indgået mellem Personalestyrelsen og Politiforbundet. Centralorganisationen CO II, som Politiforbundet er en del af, tager stilling til aftaleforliget på et repræsentantskabsmøde den 16. april. De øvrige centralorganisationer har lignende procedurer således at den endelige stillingtagen til forliget kan gøres op i CFU i samme uge, og dvs. inden at de varslede konflikter på det kommunale og regionale område kan træde i kraft lørdag den 19. april.

BUPL's hovedbestyrelse beslutter at fylde forbundets strejkekasse op, så de 60.000 medlemmer fra april skal betale 300 kr. i konfliktkontingent udover deres almindelige kontingent. Det er nødvendigt for at ruste sig både i forhold til den konflikt, der truer på daginstitutionsområdet fra den 19. april, og i forhold til de kommende overenskomstforhandlinger i 2011.

BUPL's formand, Henning Pedersen, siger, at det er nødvendigt at holde strejkekassen nogenlunde intakt. Han mener, at en konflikt i første omgang omfattende 13.000 pædagoger vil blive en realitet fra den 19. april, da der ikke er udsigt til, at parterne kan finde en løsning. Forligsmand Mette Christensen har dog stadig mulighed for at udskyde strejken endnu 14 dage. Det vil formentlig blive afgjort den 11. april, hvor parterne er kaldt til Forligsinstitutionen igen.

1. april 2008: FOA og KL bliver ved forhandlinger mandag enige om, at det forlig, som KTO og KL har indgået, også skal gælde for FOA's medlemmer – dog lønrammen undtaget, oplyses det på www.foa.dk. ”Nu har vi fyldt alle huller undtagen selve lønnen. Det er godt for alle parter, at der ikke er uenigheder på de områder også, når forhandlingerne fortsætter med forligsmanden for bord-enden,” siger FOA's formand Dennis Kristensen. Tilbage står uenigheden og FOA's to hovedkrav: 1) en markant lønstigning til alle, og 2) mandeløn til kvindefag.

Det har været vanskeligere at nå til en lignende aftale med Danske Regioner på grund af uenighed om, hvor mange penge der skal gå til lokal løndannelse, og om FOA's krav om en fritvalgsordning.

Jesper Due og Jørgen Steen Madsen er professorer og arbejdsmarkedsforskere ved forskningscenteret FAOS, Sociologisk Institut, Københavns Universitet.

FAOS
02.07.2008